

การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาภูพานาน เขต 2

นางสาวบัณฑิตา พงษ์จันทร์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2563

The Construction of an Electronic Book on Folk Custom of
Nan Province for Grade 6 Students under Nan Primary Education
Service Area Office 2

Miss Banthita Pongkun

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2020

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต 2

ชื่อและนามสกุล นางสาวบัณฑิตา พงษ์จันทร์
แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์วรรณา บัวเกิด

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2564

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

 บัวเกิด ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์วรรณา บัวเกิด)

 กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรางคณา โตโพธิ์ไทย)

(รองศาสตราจารย์ ดร.นรินาถ แสนสา)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต 2

ผู้ศึกษา นางสาวบัณฑิตา พงษ์จันทร์ **รหัสนักศึกษา** 2602100832 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(หลักสูตรและการสอน) **อาจารย์ที่ปรึกษา** รองศาสตราจารย์ วรณา บัวเกิด **ปีการศึกษา** 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 และ (2) ตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย 3 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา 3 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวรรณคร อำเภอปัว จังหวัดน่าน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ (1) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 (2) แบบตรวจสอบคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์โดยผู้เชี่ยวชาญ และ (3) แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 ประกอบด้วย บทเรียนเกี่ยวกับข้อมูลจังหวัดน่าน คุณค่าของประเพณี ประเพณีชาวม้ง ประเพณีชาวมุข ประเพณีชาวลี้น (ลัวะ) ประเพณีชาวเมี่ยน (เย้า) ประเพณีชาวมลาบรี (ตองเหลือง) แต่ละบทมีจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมท้ายบท รวมทั้งแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน และ (2) คุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างขึ้น จากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ ทั้งด้านเนื้อหา ด้านเทคโนโลยี มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างขึ้น มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ประเพณีพื้นบ้าน ประถมศึกษา

Independent Study title: The Construction of an Electronic Book on Folk Custom of Nan Province for Grade 6 Students under Nan Primary Education Service Area Office 2

Author: Miss Banthita Pongkun; **ID:** 2602100832;

Degree: Master of Education (Curriculum and Instruction);

Independent Study advisor: Wanna Bauger, Associate Professor;

Academic year: 2020

Abstract

The purposes of this research were (1) to construct an electronic book on Folk Customs of Nan Province for Grade 6 students under Nan Primary Education Service Area Office 2; and (2) to verify quality of the electronic book on Folk Customs of Nan Province for Grade 6 students under Nan Primary Education Service Area Office 2.

The key research informants were three experts on Thai language teaching, three experts on educational technology, and 10 grade 6 students of Woranakorn School in Pua district, Nan province. Research tools comprised (1) an electronic book on Folk Customs of Nan Province for Grade 6 students under Nan Primary Education Service Area Office 2; (2) a quality verification form of electronic book for the experts; and (3) an assessment form of student's satisfaction with the electronic book on Folk Customs of Nan Province. Data were statistically analyzed using the mean and standard deviation.

Research findings showed that (1) the constructed electronic book on Folk Customs of Nan Province for Grade 6 students under Nan Primary Education Service Area Office 2 contained lessons on Information of Nan Province; Values of Custom; Hmong Custom; Khmu Custom; Local People (Lua) Custom; Mien (Yao) Custom; and Malabri (Tong Lueang) Custom; each lesson contained learning objectives, end-of-lesson activities, and a learning achievement test for pre-testing and post-testing; and (2) from the experts' verification, the qualities of the constructed electronic book in both the content aspect and technological aspect were at the highest level; and the students were satisfied with learning from the constructed electronic book at the highest level.

Keywords: Electronic book, Folk Customs of Nan Province, Primary education

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาครั้งนี้ด้วยตัวเองฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถเป็นอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์วรรณา บัวเกิด อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้ให้ความกรุณาให้คำแนะนำและติดตามการศึกษา ค้นคว้าอิสระในครั้งนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้ง ในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาเสียสละเวลา ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ แก้ไขเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะต่าง ๆ จนทำให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครู และนักเรียน โรงเรียนวรนคร สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นาน เขต 2 ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและให้ความอนุเคราะห์ อำนวยความสะดวก และให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้เป็นอย่างดี

นอกจาก นี้ผู้วิจัยขอขอบคุณคณาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัย- ธรรมาธิราช เพื่อนนักศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการศึกษาครั้งนี้ ทุกท่านที่ได้กรุณาให้ การสนับสนุน ช่วยเหลือ และให้กำลังใจตลอดมา

บัณฑิตา พงษ์ขันธุ์

กันยายน 2564

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การศึกษา	2
ขอบเขตการศึกษา	2
ผู้ให้ข้อมูล	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
ประโยชน์ที่ได้รับ	3
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	4
ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน	12
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์	20
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	23
ผู้ให้ข้อมูล	23
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	23
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	23
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	30
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	31
ตอนที่ 1 การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต 2	31

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 2 ผลการตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้าน จังหวัดน่าน โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย ด้านเทคโนโลยี (การออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์) และแบบประเมินความพึงพอใจ ของนักเรียน	33
บทที่ 5 สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	37
สรุปการศึกษา	38
อภิปรายผล	39
ข้อเสนอแนะ	40
บรรณานุกรม	42
ภาคผนวก	46
ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	47
ข แบบตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์	49
ค ผลการตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์	53
ง ตัวอย่าง หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต 2	70
ประวัติผู้ศึกษา	85

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพด้านเนื้อหาของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย จำนวน 3 คน	33
ตารางที่ 4.2 แสดงผลการประเมินคุณภาพด้านการออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี 3 คน	34
ตารางที่ 4.3 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	35

ญ

สารบัญภาพ

ภาพที่ 3.1	แผนผังโครงสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์	หน้า 36
------------	--	---------

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศ ช่วยพัฒนาความเป็นอยู่ของคนในสังคม ในทุก ๆ สังคมให้ดีขึ้น อีกทั้งยังมีผลต่อการเรียนรู้ การติดต่อสื่อสาร สำหรับประเทศไทยรัฐบาลทุกยุคที่ผ่านมาก็ให้ความสนใจ และความสำคัญในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมาก ด้วยเหตุที่เล็งเห็นว่าเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นปัจจัยสำคัญในอันที่จะช่วยให้ประเทศไทยสามารถแข่งขันกับประเทศอื่น ๆ ได้ ด้วยเหตุนี้เราจึงพบว่า ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศอันประกอบไปด้วยเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีถูกนำมาประยุกต์ใช้ในงานด้านต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ทั้งในหน่วยงานของรัฐ และเอกชน แม้กระทั่งในระบบของการจัดการศึกษา และการจัดการเรียนการสอนในทุกกระดับ (<http://www.vcharkarn.com/blog/43315>)

สิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมให้การจัดการเรียนการสอนประสบความสำเร็จอีกประการหนึ่งนั้น คือ การปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ให้มีประสิทธิภาพ (อัญชลี ธรรมะวิธิกุล, 2554, น. 13) โดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาประยุกต์ใช้ นั่นคือ การนำเนื้อหาสาระมาผลิตเป็นบทเรียนที่มีคุณภาพผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองตามความต้องการได้ทุกสถานที่ และตลอดเวลาผ่านระบบการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 โดยมียุทธศาสตร์การพัฒนากำลังคนด้านไอซีที (Information Communication and Technology : ICT) และบุคคลทั่วไปให้มีความสามารถในการสร้างสรรค์ ผลิต และใช้สารสนเทศอย่างมีวิจารณญาณ และรู้เท่าทัน (Information litedracy) โดยเฉพาะการพัฒนาผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาให้มีการปรับปรุงรูปแบบหรือวิธีการในการจัดการเรียนการสอนให้เน้นทักษะที่ปฏิบัติงานได้จริง และส่งเสริมให้มีการนำโอเพนซอร์ส ซอฟต์แวร์ (Opensource software) มาใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนการสอน และการวิจัยต่อยอดเพื่อส่งเสริมให้เกิดนักพัฒนารุ่นใหม่ (ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ, 2554, น. 139) เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเฉพาะหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ได้ถูกนำมาใช้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อลดระยะเวลาการเรียนรู้ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถโต้ตอบกับสื่อได้อย่างแท้จริง สามารถตรวจสอบความคืบหน้าของตนเองได้ทันที ผู้เรียนสามารถทบทวนบทเรียนได้ตลอดเวลา จึงนำมาสู่การพัฒนาสื่อในการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจะช่วยสร้างความเพลิดเพลินในการเรียน ลดความเบื่อหน่ายในการเรียนได้เป็นอย่างดี

ประเพณีท้องถิ่นเป็นองค์ความรู้สำคัญส่วนหนึ่งที่ต้องปลูกฝังให้กับเยาวชนในชาติ ให้ได้เรียนรู้ถึงความยิ่งใหญ่ และควรค่าแก่ความภาคภูมิใจ เป็นฐานของวิถีคิดและจตุรรวมของจิตสำนึกในทุกกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ จึงจำเป็นต้องนำเข้าสู่ระบบการศึกษา การปลูกฝังสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ต้องเริ่มจากเยาวชนของชาติ โดยการสอดแทรกเข้าไปในระบบการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดน่าน มีความหลากหลายตามชนชาติ ได้แก่ ชาวม้ง ชาวขมุ ชาวถิ่น (ลัวะ) ชาวเมี่ยน (เย้า) ชาวมลาบรี (ผีตอเหลือง) และมีหลากหลายประเพณี ซึ่งได้แก่ ประเพณีปีใหม่ม้ง ประเพณีแต่งงาน ประเพณีสะเดาะเคราะห์ พิธีการนับถือผี ประเพณีกินโคลด ประเพณี “กินดอกแดง” วันขึ้นปีใหม่ (เจ็ย เชียง เหลียง) ประเพณีอยู่กรรม ประเพณีการแต่งงาน และพิธีเรียกขวัญ

จากความสำคัญที่กล่าวมา การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันพบว่า ยังไม่มีหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวกับประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน เป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียน และสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับท้องถิ่น นักเรียนไม่ค่อยสนใจเรื่องใกล้ตัว ไม่สนใจประเพณีท้องถิ่นของตนเอง ทำให้ประเพณีท้องถิ่นไม่ได้รับความสนใจจากนักเรียน

ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2. วัตถุประสงค์การศึกษา

2.1 เพื่อสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่านเขต 2

2.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่านเขต 2

3. ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้มุ่งศึกษาและสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่านเขต 2

4. ผู้ให้ข้อมูล

- 4.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 3 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 4.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 3 คน
- 4.3 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวรรณคร จำนวน 10 คน

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง เอกสารในรูปแบบดิจิทัลที่นำเสนอข้อมูลในลักษณะข้อความ ภาพนิ่ง ที่จัดเก็บในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลที่สัมพันธ์ของเนื้อหาถึงกันได้ผ่านจอคอมพิวเตอร์ ในการศึกษาครั้งนี้ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเป็นการนำเสนอข้อมูลที่เป็นข้อความภาพนิ่ง เกี่ยวกับข้อมูลจังหวัดน่าน คุณค่าของประเพณี และประเพณีพื้นบ้านของจังหวัดน่าน

5.2 ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน หมายถึง ประเพณีประจำท้องถิ่นของจังหวัดน่าน เป็นประเพณีของชนเผ่าต่าง ๆ ได้แก่ ชาวม้ง ชาวขมุ ชาวถิ่น (ลัวะ) ชาวเมี่ยน (เย้า) และชาวมลาบรี (ผีตองเหลือง)

6. ประโยชน์ที่ได้รับ

- 6.1 มีหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2
- 6.2 ได้แนวทางการสร้างหนังสือ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 และสำหรับหน่วยงานอื่น ๆ

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน ผู้วิจัยได้ศึกษาทบทวนตำราค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถประมวลสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยตามลำดับหัวข้อดังนี้

1. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์
 - 1.1 ความหมายของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
 - 1.2 ประเภทของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
 - 1.3 รูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
 - 1.4 ขั้นตอนการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
 - 1.5 โครงสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
2. ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน
 - 2.1 ข้อมูลจังหวัดน่าน
 - 2.2 ประเพณีจังหวัดน่าน
 - 2.3 ชามั่ง
 - 2.4 ชาวขมุ
 - 2.5 ชาวถิ่น (ลัวะ)
 - 2.6 ชาวเมี่ยน (เย้า)
 - 2.7 ชาวมลาปี (ผีตอเหลือง)
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

1. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

1.1 ความหมายของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

ไพฑูรย์ ศรีฟ้า (2551, น. 14) กล่าวว่า อิบุ๊ก (e-book) เป็นคำภาษาต่างประเทศ ย่อมาจากคำว่า Electronic Book หมายถึง หนังสือที่สร้างขึ้นด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ มีลักษณะเป็นเอกสาร

อิเล็กทรอนิกส์ โดยปกติมักจะเป็นแฟ้มข้อมูลที่สามารถอ่านเอกสารผ่านทางจอคอมพิวเตอร์ ทั้งในระบบออนไลน์ และออฟไลน์

ภาสกร เรื่องรอง (2557, น. 1) ได้ให้ความความของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ไว้ว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง การนำเสนอเนื้อหาของหนังสือในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถเผยแพร่บนระบบเครือข่าย และสามารถดาวน์โหลดลงมาใช้ได้บนเครื่องคอมพิวเตอร์หรือในรูปแบบ CD ที่สามารถติดตั้งได้บนเครื่องคอมพิวเตอร์

ปิลันธนา สงวนบุญญพงษ์ (2542) ได้ให้ความหมายของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ว่า หมายถึง เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถนำเสนอข้อมูลได้ทั้งข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียงต่าง ๆ โดยไม่จำกัดว่าจะเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบใด หากเป็นการเชื่อมโยง ข้อความที่เป็นตัวอักษรหรือตัวเลข เรียกว่า ไฮเปอร์เท็กซ์ แต่ถ้าหากข้อมูลนั้นรวมถึงรูปภาพ เสียง และภาพเคลื่อนไหวด้วยก็เรียกว่า สื่อประสมไฮเปอร์มีเดีย

ครรชิต มาลัยวงศ์ (2540) ให้นิยามของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง รูปแบบของ การจัดเก็บและนำเสนอข้อมูลหลากหลายรูปแบบทั้งที่เป็นข้อความตัวเลข ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียงต่าง ๆ ข้อมูลเหล่านี้มีวิธีเก็บในลักษณะพิเศษคือจากแฟ้มข้อมูลหนึ่งผู้อ่านสามารถเรียกดู ข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ทันทีโดยข้อมูลอาจจะอยู่ในแฟ้มเดียวกันหรือไม่ก็ได้ข้อมูลที่กล่าวเป็น ข้อความที่เป็นตัวอักษรหรือตัวเลข เรียกว่าไฮเปอร์เท็กซ์ (Hypertext) และถ้าหากข้อมูลนั้นรวมถึง เสียงและภาพเคลื่อนไหวด้วยก็เรียกว่าสื่อประสมหรือไฮเปอร์มีเดีย

สรุปได้ว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง เอกสารในรูปแบบดิจิทัลที่นำเสนอข้อมูลในลักษณะข้อความภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียงต่าง ๆ ที่จัดเก็บในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลที่สัมพันธ์ของเนื้อหาถึงกันได้ผ่านจอคอมพิวเตอร์ ไม่ว่าจะเนื้อหานั้นจะอยู่แฟ้มเดียวกันหรืออยู่คนละแฟ้ม หากเป็นการเชื่อมโยงข้อความที่เป็นตัวอักษร หรือตัวเลข เรียกว่า ข้อความหลายมิติ และหากข้อมูลนั้นเป็นการเชื่อมโยงลักษณะภาพ เสียง และภาพเคลื่อนไหว เรียกว่า สื่อหลายมิติ

1.2 ประเภทของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ได้มีนักวิชาการแบ่งประเภทหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

Barker (1992 อ้างถึงใน วารุณี คงวิมล, 2559, น. 15-17) แบ่งรูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ตามลักษณะของการออกแบบและการนำเสนอข้อมูล 10 ประเภท ดังนี้

1. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์หรือแบบตำรา (Text books) เป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์รูปหนังสือปกที่พบเห็นทั่วไป หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ชนิดนี้สามารถกล่าวได้ว่าเป็นการแปลงหนังสือจากสภาพสิ่งพิมพ์ปกเป็นสัญญาณดิจิทัล เพิ่มศักยภาพเดิมการนำเสนอการปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้อ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ด้วยศักยภาพของคอมพิวเตอร์ขั้นพื้นฐาน เช่น การเปิดหน้าหนังสือ การสืบค้นการคัดลอก

2. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบหนังสือเสียงอ่าน มีเสียงคำอ่านเมื่อเปิดหนังสือจะมีเสียงอ่าน หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ประเภทเหมาะสำหรับหนังสือเด็กเริ่มเรียนหรือหนังสือฝึกออกเสียง หรือฝึกพูด (Talking book 1) เป็นต้น หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ชนิดนี้เป็นการเน้นคุณลักษณะ ด้านการนำเสนอเนื้อหาที่เป็นตัวอักษรและเสียงเป็นคุณลักษณะหลักนิยมใช้กับกลุ่มผู้อ่านที่มีระดับ ลักษณะทางภาษาโดยเฉพาะด้านการฟังหรือการอ่านค่อนข้างต่ำ เหมาะสำหรับการเริ่มต้นเรียนภาษาของเด็ก หรือผู้ที่กำลังฝึกภาษาที่สอง หรือฝึกภาษาใหม่

3. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบหนังสือภาพนิ่ง หรืออัลบั้มภาพ (Static picture books) เป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่มีคุณลักษณะหลักเน้นจัดเก็บข้อมูล และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบ ภาพนิ่ง (Static picture) หรืออัลบั้มภาพเป็นหลักเสริมด้วยการนำศักยภาพของคอมพิวเตอร์มาใช้ในการนำเสนอ เช่น การเลือกภาพที่ต้องการการขยายหรือย่อขนาดของภาพของคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเสนอ เช่น การเลือกภาพที่ต้องการ การขยายหรือย่อขนาดของภาพหรือตัวอักษรการสำเนา หรือการถ่ายโอนภาพ การแต่งเติมภาพ การเลือกเฉพาะส่วนของภาพ (Cropping) หรือเพิ่มข้อมูล เชื่อมโยงภายใน (Linking information) เช่น เชื่อมข้อมูลอธิบายเพิ่มเติม เชื่อมข้อมูลเสียงประกอบ

4. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบหนังสือภาพเคลื่อนไหว (Moving Picture Books) เป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่เน้นการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบภาพวีดิทัศน์ (Video Clips) หรือภาพยนตร์สั้น ๆ (Films Clips) ผสมกับข้อมูลสนเทศที่อยู่ในรูปตัวหนังสือ (Text Information) ผู้อ่านสามารถเลือกชมศึกษาข้อมูลได้ ส่วนใหญ่นิยมนำเสนอข้อมูลที่เป็นเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ หรือเหตุการณ์สำคัญ เช่น ภาพเหตุการณ์สงครามโลก ภาพการกล่าวสุนทรพจน์ของบุคคลสำคัญ ๆ ของโลกในโอกาสต่าง ๆ ภาพเหตุการณ์ความสำเร็จหรือสูญเสียของโลก

5. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบหนังสือสื่อประสม (Multimedia) เป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่เน้นเสนอข้อมูลเนื้อหาสาระในลักษณะแบบสื่อผสมระหว่างสื่อภาพ (Visual Media) ทั้งภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวยกัสื่อประสมเสียง (Audio Media) ในลักษณะต่าง ๆ ผสมกับศักยภาพของคอมพิวเตอร์เช่นเดียวกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ ที่กล่าวมาแล้ว

6. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบหนังสือสื่อหลากหลาย (Poly media books) เป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่มีลักษณะเช่นเดียวกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม แต่มีความหลากหลายในด้านความเชื่อมโยงระหว่างข้อมูลภายในเล่มที่บันทึกในลักษณะต่าง ๆ เช่น ตัวหนังสือภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียงดนตรี และอื่น ๆ

7. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบหนังสือเชื่อมโยง (Hypermedia Books) เป็นหนังสือที่มีคุณลักษณะสามารถเชื่อมโยงเนื้อหาสาระภายในเล่ม (Internal Information Linking) ซึ่งผู้อ่านสามารถคลิกเพื่อเชื่อมไปสู่เนื้อหาสาระที่ออกแบบเชื่อมโยงกันภายใน ภาวะเชื่อมโยงเช่นนี้มีลักษณะเช่นเดียวกับ

บทเรียนโปรแกรมแบบแตกกิ่ง (Branching Programmed Instruction) นอกจากนี้ยังสามารถเชื่อมโยงกับแหล่งเอกสารภายนอก (External or Information Sources) เมื่อเชื่อมต่อบริบทอินเทอร์เน็ต

8. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบหนังสืออัจฉริยะ (Intelligent Electronic Books) เป็นหนังสือประสม แต่มีการใช้โปรแกรมขั้นสูงที่สามารถมีปฏิกริยา หรือปฏิสัมพันธ์กับผู้อ่านเสมือนหนังสือมีสติปัญญา (อัจฉริยะ) ในการโต้ตอบ หรือคาดคะเนในการโต้ตอบ หรือมีปฏิกริยากับผู้อ่าน

9. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อหนังสือทางไกล (Telemedia Electronic Books) มีคุณลักษณะหลักต่าง ๆ คล้ายกับ Hypermedia Electronic Books แต่เน้นการเชื่อมโยงกับแหล่งข้อมูลภายนอกผ่านระบบเครือข่าย (Online Information Sources) ทั้งที่เป็นเครือข่ายเปิด และเครือข่ายเฉพาะสมาชิกของเครือข่าย

10. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบหนังสือไซเบอร์สเปซ (Cyberspace Books) มีลักษณะเหมือนกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์หลาย ๆ แบบที่กล่าวมาแล้วผสมกัน สามารถเชื่อมโยงแหล่งข้อมูลทั้งจากแหล่งภายในและภายนอก สามารถนำเสนอข้อมูลในระบบสื่อที่หลากหลาย และสามารถปฏิสัมพันธ์กับผู้อ่านได้หลากหลายด้วย

ภาสกร เรืองรอง (2557, น. 2-3) แบ่งประเภทของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ตามอุปกรณ์ในการใช้งาน ดังนี้

1. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ที่สร้างและใช้งานบนคอมพิวเตอร์เดสทอปที่มีหน้าจอกว้างตั้งแต่ 600*800 ขึ้นไป สร้างโดยโปรแกรมประยุกต์ต่าง ๆ ดังนี้

- 1.1 โปรแกรม Flip Album ใช้โปรแกรม Flip Viewer เพื่อทำการอ่าน
- 1.2 โปรแกรม Desktop Author อ่านข้อมูล e-book โดยใช้โปรแกรม DNL Reader
- 1.3 โปรแกรม Flash Album Deluxe ใช้โปรแกรม Flash Player เพื่อทำการอ่าน

2. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ที่สร้างและใช้งานบนคอมพิวเตอร์แบบพกพา ได้แก่ Tablet PC และ Smart Phone สามารถแบ่งตามประเภทที่ทำงานบนระบบปฏิบัติการต่าง ๆ ได้ดังนี้

2.1 ประเภท equb อ่านได้โดยโปรแกรม equb Resder และติดตั้งได้จาก Google Play ในระบบ Android ที่สามารถสร้างได้จากโปรแกรมประยุกต์ ดังนี้

2.2.1 โปรแกรม sigil เป็นโปรแกรมที่สามารถสร้าง epub ได้โดยใช้พื้นฐานของภาษา xhtml

2.2.2 โปรแกรม Calibre เป็นโปรแกรมที่เน้นการแปลงชิ้นงานที่สร้างจากโปรแกรมประยุกต์ต่าง ๆ เช่น Microsoft Word ไปเป็น epub และยังสามารถจัดสารบัญ Table of Content (TOC) และดัชนี (Index) ให้กับเอกสาร epub ได้ด้วย

2.2.3 โปรแกรม indesign เป็นโปรแกรมที่เน้นการจัดหน้ากระดาษ เพื่อเตรียมชิ้นงานเข้าโรงพิมพ์เพื่อการพิมพ์ต่อไป ในกรณีนี้หลังจากจัดหน้าชิ้นงานแล้วยังสามารถบันทึกงานเป็น epub ได้ด้วย

2.2.4 โปรแกรมอื่น ๆ อีกสามารถบันทึกข้อมูลเป็นนามสกุล epub รวมทั้งการแปลงข้อมูลบนเว็บ จากรูปแบบ MsWord เป็นรูปแบบ epub

2.2 ประเภท ibook ที่สร้างโดยโปรแกรม ibooks Author อ่านได้โดยโปรแกรม ibook ที่ติดตั้งได้จาก App Store ในระบบ IOS โปรแกรม ibooks Author สามารถสร้าง e-books ในรูปแบบ Multimedia ที่สามารถนำเสนอภาพและเสียงได้ อีกทั้งยังสามารถสร้างแบบทดสอบในรูปแบบ Multimedia ที่สามารถปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบทเรียน e-book ได้

Barker (1996) อ้างถึงใน บุญส่ง เศรษฐสิงห์ (2553) ได้มีการจัดประเภท e-book ไว้ดังนี้

1. Text Books จะบรรจุข้อความในรูปแบบหนังสือ ส่วนมากจะใช้การค้นหาโดยการใช้เครื่องมือในการสืบค้น (Search Engine) หรือความสะดวกจากการใช้เบราว์เซอร์ ตัวอย่างหนังสือประเภทนี้ เช่น Oxford Textbook of Medicine on CD-ROM

2. Picture Books คือหนังสือที่บรรจุภาพนิ่งชนิดต่าง ๆ ที่มีแต่เฉพาะเนื้อหา แต่ไม่มีเสียง ตัวอย่างหนังสือประเภทนี้ได้แก่ Atlas, World Atlas ที่ผลิตบนซีดีรอม โดยใช้ซอฟต์แวร์ชื่อว่า Tool works

3. Talking Books คือ หนังสือที่มีเสียงพูด มีเสียงบรรยาย ดนตรี และมีเสียงประกอบ เพื่อที่จะประกอบข้อความต่าง ๆ หนังสือแบบนี้จะได้รับความนิยมใช้ในกลุ่มของผู้ที่สูญเสียการมองเห็นไป

4. Moving Picture Books หนังสือที่บรรจุภาพเคลื่อนไหวต่าง ๆ มีพื้นฐานการใช้เทคนิคภาพเคลื่อนไหว หรือการใช้วิดีโอ

5. Multimedia Books จะมีส่วนประกอบรวมกัน 3 ชนิด คือ ข้อความ เสียง รูปภาพ จึงเป็นผลทำให้เกิดของหนังสือสื่อประสม (Multimedia Books) หนังสือประเภทนี้ได้แก่ Encarta, Ancient Land, Musical Instruments, Dinosaurs

6. PolyMedia Books การพิมพ์แบบนี้จะเกี่ยวข้องกับการใช้สื่อชนิดต่าง ๆ เช่น กระดาษและซีดีรอม ตัวอย่างหนังสือประเภทนี้ เช่น Elsevier's Active Library on Corrosion

7. Hypermedia Books จะเป็นลักษณะคล้ายมัลติมีเดีย (Multimedia Books) ข้อมูลจะอยู่ในลักษณะโครงสร้างที่ไม่ได้เรียงตามลำดับเส้นตรง ข้อมูลจะมีการเชื่อมโยงโดยวิธีการ Link ตามเส้นทางที่ต่างกัน เพื่อสร้างเครือข่ายของข้อมูลที่มีความซับซ้อน ตัวอย่างหนังสือประเภทนี้ ได้แก่ Hypertext Hands-On!

8. Intelligent Electronic Books คือหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่วิเคราะห์ถึงพฤติกรรมของผู้ใช้และต้องการ การเคลื่อนไหวของการปรับพฤติกรรมของแต่ละคน เพื่อใช้ในการปรับปรุงคุณภาพของการ

มีปฏิสัมพันธ์ของผู้ใช้ เช่นหนังสือที่ใช้ในการช่วยสนับสนุนการเรียนการสอน โดยผู้เรียนสามารถเรียนได้จากหน้าจอโดยมีการให้คำแนะนำ ความช่วยเหลือต่าง ๆ

9. Telemedia Books การพิมพ์หนังสือประเภทนี้ จะทำให้สะดวกในเรื่องของการส่งข้อความ หรือการพัฒนาปรับปรุงข้อมูลให้ดีขึ้น ทันสมัยขึ้น ตัวอย่างหนังสือประเภทนี้เช่น Teleshopping Catalogues ซึ่งผู้ใช้จะทราบการพัฒนาของผลิตภัณฑ์และราคาโดยวิธีการ download จากฐานข้อมูลได้

10. Cyber Books คือ หนังสือที่สามารถบรรจุลักษณะข้อมูลที่เหมือนจริงไว้ (ความจริงเสมือน) มีการทดลอง การปฏิบัติการ ยกตัวอย่าง เช่น การฝึกงานของช่างเครื่อง หนังสือแบบนี้จะสร้างขึ้นเพื่อเตรียมให้ผู้อ่านได้รับความเหมือนจริงมากที่สุด สร้างประสบการณ์ให้เกิดความน่าสนใจ

1.3 รูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โครงการรักการอ่าน (2557) ได้แบ่งรูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

1.3.1 รูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบ่งตามลักษณะการเข้าถึงข้อมูลและการอ่าน รูปแบบนี้ จะเป็นการแบ่งประเภทของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ได้ชัดเจนมากที่สุด

1) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์อ้างอิง (Automated Reference Books) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์อ้างอิงใช้การเข้าถึงข้อมูลในลักษณะการสุ่ม (Random) ผู้อ่านจะค้นหาคำที่ต้องการทราบและอ่านจนจบเนื้อหานั้น จากนั้นจึงค้นหาที่ต้องการทราบต่อไป

2) หนังสือเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (Automated Textbook Books) หนังสือเรียนอิเล็กทรอนิกส์มีลักษณะการเข้าถึงข้อมูลส่วนใหญ่แบบแต่ละรุ่นไปตามลำดับ (Sequence) จากนั้นก็จะมี การอ่านเนื้อหาเหล่านั้นไปเรื่อย ๆ จนจบบท และอาจอ่านบทต่อไปตามลำดับหรือเลือกหัวข้อใหม่ตามความสนใจของผู้อ่าน

1.3.2 รูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบ่งตามช่องทางการสื่อสาร สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท

1) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ช่องทางการสื่อสารทางเดียว เป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้อ่านสามารถรับสารได้เพียงช่องทางเดียว

2) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ช่องทางการสื่อสารหลายทาง เป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้อ่านสามารถรับข่าวสารได้หลายช่องทาง เช่น ใช้นาฬิกา ใช้หูฟัง ใช้มือสัมผัสหน้าจอ

1.3.3 รูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบ่งตามวัตถุประสงค์การใช้ สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 รูปแบบ คือ

1) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์สำหรับเก็บเอกสารสำคัญ (Archival) จะมีที่เก็บข้อมูลข่าวสารขนาดใหญ่ในรูปแบบของฐานข้อมูล

2) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ให้ข่าวสารความรู้ (Information) จะมีลักษณะคาบเกี่ยวกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์รูปแบบแรก แต่ข่าวสารจะกินความแคบกว่าแบบแรก และมีลักษณะเฉพาะ

มากกว่า มีความสัมพันธ์กับหัวข้อเรื่องใดหัวข้อเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ ตัวอย่างเช่น หนังสือเรียนแพทยศาสตร์ ออกซฟอร์ดบนซีดีรอม หนังสือรายชื่อเพลงนิมบัส (Nimbus Music Catalogue) เป็นต้น

3) *หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการสอน (Instructional)* เป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่มีประสิทธิภาพ และมีประโยชน์มากในการถ่ายทอดความรู้ความชำนาญเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ตัวอย่างได้แก่หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่มีการออกแบบหน้าจอสำหรับคอมพิวเตอร์พื้นฐานการอบรม (Computer – Based Training)

4) *หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบตั้งคำถาม (Interrogational)* หนังสืออิเล็กทรอนิกส์รูปแบบนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการทดสอบ สอบย่อย และประเมินผลกิจกรรม โดยวัดจากความรู้ที่ได้จากการศึกษาหัวข้อที่เกี่ยวข้อง

สรุป รูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มี 3 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบ่งตามลักษณะการเข้าถึงข้อมูลและการอ่าน รูปแบบนี้ จะเป็นการแบ่งประเภทของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ได้ชัดเจนมากที่สุด รูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบ่งตามช่องทางการสื่อสาร และรูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบ่งตามวัตถุประสงค์การใช้

1.4 ขั้นตอนการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

บุญเลิศ ส่องสว่าง (2553, น. 23-24) ได้กล่าวถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการผลิตสื่อ จะต้องมีความรอบคอบ โดยมีขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน การเตรียม การดำเนินการและการประเมินการวางแผนการผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ คือ การวิเคราะห์หลักสูตร เนื้อหา วัตถุประสงค์ และผู้เรียน การกำหนดระยะเวลาในการผลิต การกำหนดรูปแบบสื่อในการผลิต และกำหนดคณะกรรมการผู้ผลิต

1.4.1 การวิเคราะห์หลักสูตร เนื้อหา วัตถุประสงค์ และผู้เรียน เป็นการศึกษาหลักสูตรที่จำเป็นในการผลิตสื่อ เนื้อหาที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนด้วยสื่อแบบนี้ การวิเคราะห์ วัตถุประสงค์ ของเนื้อหาเพื่อทราบ ว่า เนื้อหาในเรื่องดังกล่าวต้องการให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรม การเรียนรู้ อะไร สำหรับการวิเคราะห์ผู้เรียนนั้นทำให้ทราบว่าเป็นผู้เรียนในกลุ่มเด็ก วัยรุ่น ผู้สูงอายุ หรือพวกอยู่นอกระบบโรงเรียน เพราะสิ่งที่ผลิตเป็นตัวอักษร รูปภาพ เสียง การเคลื่อนไหว อาจแตกต่างกันไปตามความเหมาะสม ของกลุ่มอายุ

1.4.2 การกำหนดระยะเวลาในการผลิต เป็นการควบคุมเรื่องเวลาที่เหมาะสม เพื่อจะติดตาม เร่งรัดการทำงานตลอดจนการใช้งานงบประมาณประเภทต่าง ๆ ซึ่งมีกำหนดใช้เงินที่แตกต่างกันออกไป

1.4.3 การกำหนดรูปแบบในการผลิตสื่อที่เหมาะสมกับการนำไปใช้ เช่น ผลิตเป็นแผ่นซีดี หรือผลิตเก็บไว้ในฮาร์ดดิสก์ตามความเหมาะสมและขนาดของงาน

1.4.4 การกำหนดคณะกรรมการผู้ผลิต อาจจะประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ เช่น ด้านเนื้อหา ด้านการวัดและประเมินผล ด้านสื่อคอมพิวเตอร์ ด้านเทคโนโลยีการศึกษา เป็นต้น การเตรียม

ผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในการเตรียมการผลิต ต้องคำนึงถึงอุปกรณ์ และวัสดุการเตรียมโปรแกรมสำหรับผลิต การเตรียมเนื้อหาและคณะกรรมการผลิตสื่อ ในด้านการดำเนินของกรรมการผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตั้งแต่การวิเคราะห์เนื้อหาออกเป็น บทเรียน การแบ่งบทเรียนออกเป็นตอน ๆ การกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมของแต่ละบทเรียน การเขียนเนื้อหาและข้อมูล การเขียนผังโครงสร้าง (Storyboard) การนำเนื้อหาลงเครื่องคอมพิวเตอร์ และการตรวจสอบกราฟิกนำเสนอด้วยโปรแกรม คอมพิวเตอร์จนเสร็จเป็นบทเรียน จนสุดท้ายนำไปประเมินการผลิตสื่อเพื่อเป็นการตรวจสอบ ความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ อาจประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ หรือจากการประเมินผู้เรียนด้วยการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการประเมิน เพื่อทดสอบปัญหาการใช้ และความพึงพอใจของผู้เรียน

1.5 โครงสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

โครงสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ จะมีลักษณะโครงสร้างคล้ายกับหนังสือทั่วไปที่พิมพ์ด้วยกระดาษ หากจะมีความแตกต่างที่เห็นได้ชัดเจนคือ กระบวนการผลิตรูปแบบ และวิธีการอ่านหนังสือ โครงสร้างทั่วไปของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ประกอบด้วย (ไพฑูริย์ ศรีฟ้า, 2551, น. 17-18)

1. หน้าปก หมายถึง ปกด้านหน้าของหนังสือซึ่งจะอยู่ในส่วนแรกเป็นตัวบ่งบอกว่าหนังสือเล่มนี้ชื่ออะไร ใครเป็นผู้แต่ง
2. คำนำ หมายถึง คำบอกกล่าวของผู้เขียนเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลและเรื่องราวต่าง ๆ ของหนังสือเล่มนั้น
3. สารบัญ หมายถึง ตัวบ่งบอกหัวเรื่องสำคัญที่อยู่ภายในเล่มว่าประกอบด้วยอะไรบ้าง อยู่ที่หน้าใดของหนังสือสามารถเชื่อมโยงไปสู่หน้าต่าง ๆ ภายในเล่มได้
4. สารของหนังสือแต่ละหน้า หมายถึง
 - 4.1 หน้าหนังสือ
 - 4.2 ข้อความ
 - 4.3 ภาพประกอบ
 - 4.4 เสียง
 - 4.5 ภาพเคลื่อนไหว
 - 4.6 ชุดเชื่อมโยง
5. อ้างอิง หมายถึง แหล่งข้อมูลที่น่ามาใช้อ้างอิงอาจเป็นเอกสารตำราหรือเว็บไซต์ก็ได้
6. ดัชนี หมายถึง การระบุคำสำคัญ หรือคำหลักต่าง ๆ ที่อยู่ภายในเล่ม โดยเรียงลำดับตัวอักษรให้สะดวกต่อการค้นหา พร้อมทั้งระบุเลขหน้า และจุดเชื่อมโยง
7. ปกหลัง หมายถึง ปกด้านหลังของหนังสือซึ่งจะอยู่ส่วนท้ายเล่ม

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ จะประกอบด้วย ข้อความ ภาพนิ่ง ภาพถ่าย เสียง ภาพเคลื่อนไหว วิดิทัศน์ การเชื่อมโยงแบบมีปฏิสัมพันธ์ เพื่อเป็นการเร้าและกระตุ้นความสนใจให้ผู้อ่านมีความสนใจอยากเรียนรู้และศึกษาเนื้อหาต่าง ๆ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ จะประกอบด้วย ข้อความ ภาพนิ่ง ภาพถ่าย เสียง ภาพเคลื่อนไหว วิดิทัศน์ การเชื่อมโยงแบบมีปฏิสัมพันธ์ เพื่อเป็นการเร้าและกระตุ้นความสนใจให้ผู้อ่านมีความสนใจอยากเรียนรู้และศึกษาเนื้อหาต่าง ๆ

2. ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน

2.1 ข้อมูลจังหวัดน่าน จังหวัดน่านเป็นจังหวัดหนึ่งในประเทศไทย ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของภาคเหนือ เป็นที่ตั้งของเมืองที่สำคัญในอดีต เช่น เวียงวรนคร (เมืองพลั่ว) เวียงศิระเกษ (เมืองจั่ว) เวียงภูเพียงแช่แห้ง อีกทั้งยังเป็นแหล่งต้นน้ำของแม่น้ำน่าน มีสิ่งที่น่าสนใจ เห็นได้จากคำขวัญจังหวัดน่าน

2.1.1 คำขวัญจังหวัดน่าน

"แข่งเรือลือเลื่อง เมืองงาช้างดำ จิตรกรรมวัดภูมินทร์ แดนดินส้มสีทอง เรืองรองพระธาตุแช่แห้ง"

ความเป็นมาของจังหวัดน่าน

เมืองน่านในอดีตเป็นเมืองเล็ก ๆ ก่อตั้งขึ้นกลางพุทธศตวรรษที่ 18 บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำน่านและแม่น้ำสาขา ในหุบเขาทางตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

ในปี พ.ศ. 1993 พระเจ้าติโลกราช กษัตริย์นครเชียงใหม่ ต้องการครอบครองเมืองน่าน และแหล่งเกลือภูเขา "บ่อมาง" ตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน ที่มีอย่างอุดมสมบูรณ์ และหาได้ยากทางภาคเหนือ จึงได้จัดกองทัพเข้ายึดเมืองน่าน ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาเมืองน่านจึงรวมกับอาณาจักรล้านนา ตลอดระยะเวลาเกือบ 100 ปี ที่เมืองน่านอยู่ในภายใต้อาณาจักรล้านนา และได้ซึมซับเอาศิลปวัฒนธรรมของล้านนา มาไว้ในวิถีชีวิต

2.1.2 ลักษณะเฉพาะของพื้นที่

จังหวัดน่านเป็นจังหวัดเล็กๆ ติดชายแดน ไทย-ลาว มีโครงการพระราชดำริ 29 โครงการ แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเป็นการท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม เช่น โบราณสถาน วัดพระธาตุ ซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมแบบไทลื้อ - ล้านนา รวมทั้งมีภาพเขียนฝาผนัง และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น อุทยานแห่งชาติ 8 แห่ง น้ำตก ถ้ำล่องแก่ง เสาดิน เป็นต้น มีดอกไม้ที่หายากหนึ่งเดียวในประเทศไทย คือ ดอกชมพูภูคา ซึ่งจะบานในช่วงเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ของทุกปี ประชาชนจังหวัดน่านส่วนใหญ่เป็นคนเมือง พูดภาษาพื้นเมืองเป็นภาษาประจำถิ่น

2.1.3 อาณาเขต

จังหวัดน่าน ตั้งอยู่ทางภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย อยู่ห่างจาก กรุงเทพมหานคร ตามเส้นทางรถยนต์ประมาณ 668 กิโลเมตร มีพื้นที่ติดกับ สปป.ลาว เป็นระยะทางยาว 277 กิโลเมตร มีอำเภอชายแดน 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอสองแคว อำเภอทุ่งช้าง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอบ่อเกลือ อำเภอแม่จริม อำเภอเวียงสา และอำเภอนาน้อย มี 17 ตำบล 50 หมู่บ้าน

- 1) ทิศเหนือ ติดต่อกับ เมืองเงิน, เมืองเชียงฮ่อน แขวงไชยบุรี สปป.ลาว
- 2) ทิศตะวันออก ติดต่อกับ แขวงไชยบุรี สปป.ลาว
- 3) ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอบ้านโคก จังหวัดอุดรธานีและอำเภอร่องวาง จังหวัดแพร่
- 4) ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอเชียงม่วน อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา

2.1.4 การปกครอง

จังหวัดน่านแบ่งการปกครองออกเป็น ๑๕ อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอเวียงสา อำเภอสันติสุข อำเภอแม่จริม อำเภอท่าวังผา อำเภอบ้านหลวง อำเภอนาน้อย อำเภอปัว อำเภอสองแคว อำเภอเชียงกลาง อำเภอนาหมื่น อำเภอทุ่งช้าง อำเภอบ่อเกลือ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ และอำเภอภูเพียง

2.1.5 กลุ่มชาติพันธุ์ของประชากร

ประชากรในจังหวัดน่านมีน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนพื้นที่ คือ ประมาณ 41 คนต่อตารางกิโลเมตร แบ่งได้เป็นกลุ่มตามชาติพันธุ์ ดังนี้

- 1) ชาวไทยวน หรือ คนเมือง ส่วนใหญ่อพยพมาจากเชียงแสนและบริเวณต่าง ๆ ของล้านนา ซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ของจังหวัด
- 2) ชาวไทลื้อ (ไทลื้อ, ไทยอง) ส่วนใหญ่อพยพมาจากสิบสองปันนาและหัวเมืองต่าง ๆ บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำโขง ซึ่งมีทั้งอพยพด้วยความสมัครใจและอพยพมาเนื่องจากเกิดศึกสงคราม ทั้งภายในหัวเมืองลื้อเอง อีกทั้งมีการอพยพเข้ามาเรื่อย ๆ ครั้งเกิดการปฏิวัติการปกครองประเทศของจีน ชาวไทลื้ออาศัยตั้งบ้านเรือน อยู่กระจัดกระจายตามลุ่มน้ำต่าง ๆ ในจังหวัดน่าน มีมากที่สุด คือ อำเภอปัว แทบทุกตำบล อำเภอท่าวังผา อำเภอสองแคว อำเภอเชียงกลาง และอำเภอทุ่งช้าง เลยไปถึงอำเภอเฉลิมพระเกียรติ
- 3) ชาวไทพวน หรือ ลาวพวน ชาวไทยพวนอพยพมาจากเมืองพวน แขวงเมืองเชียงขวาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมื่อประมาณ พ.ศ. 2360 - 2380 ปัจจุบันอาศัยอยู่ที่บ้านฝายมูล อำเภอท่าวังผา และบ้านหลับมีนพวน อำเภอเวียงสา
- 4) ชาวไทเขิน หรือ ชาวขิ่น อพยพมาจากเชียงตุง ปัจจุบันส่วนใหญ่จะถูกกลืนทางวัฒนธรรมจากคนเมือง ทั้งภาษาพูดและเครื่องแต่งกาย แต่บางหมู่บ้านยังมีการนับถือผีเจ้าเมืองของ

ไทเขินอยู่ จึงรู้ว่าเป็นไทเขิน เช่นบ้านหนองม่วง อำเภอท่าวังผา ส่วนบ้านเชียงยืน ตำบลยม อำเภอท่าวังผา ถูกชาวไทลื้อกลืนวัฒนธรรมจนไม่เหลือเค้าของชาวไทเขิน

5) ชาวไทใหญ่ หรือ เจี้ยว หรือ ไตโหลง มีถิ่นฐานในรัฐฉาน และเชียงตุง อาศัยอยู่บริเวณแนวอำเภอทุ่งช้าง ในปัจจุบันถูกกลืนวัฒนธรรมจนแทบแยกไม่ออกว่าเป็นชาวไทใหญ่

นอกจากนี้ในบริเวณที่สูงตามไหล่เขายังเป็นชุมชนของชนกลุ่มน้อยที่เรียกกันว่า "ชาวเขา" ได้แก่ ชาวม้ง, เมี่ยน, ลัวะหรือถิ่น, ขมุ รวมถึงชาวตองเหลืองหรือมาบลี ที่อาศัยอยู่ในบริเวณพื้นที่ตำบลแม่ชะนิง อำเภอเวียงสา ผู้คนในจังหวัดน่านจึงมีภาษาพูดที่หลากหลายด้วยเช่นกัน แต่ส่วนใหญ่จะพูดภาษาไทยถิ่นเหนือ หรือคำเมืองสำเนียงน่าน

2.2 ประเพณีจังหวัดน่าน

เมืองน่านในอดีตเป็นเมืองเล็ก ๆ ริมน่านน้ำน่าน ที่ตั้งงามด้วยสถาปัตยกรรมทางพุทธศาสนา ยังสะท้อนให้เห็นการผสมผสานทางศิลปวัฒนธรรม และความสัมพันธ์ทั้งด้านการเมือง การปกครอง ศาสนา รวมทั้งวิทยาการด้านต่าง ๆ กับกรุงสุโขทัย ล้านนา พุกาม และล้านช้าง โดยยังคงเอกลักษณ์ของความเป็นพื้นเมืองน่านไว้ได้อย่างสง่างาม

ประเพณีของจังหวัดน่าน ที่ถือปฏิบัติกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ยังคงมีให้เห็นในแต่ ละหมู่บ้าน และท้องถิ่นต่าง ๆ ซึ่งการปฏิบัติในแต่ละท้องถิ่นนั้น อาจแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ แต่ยังคงถือปฏิบัติสืบต่อกันมา ทำให้ประเพณีของจังหวัดน่าน ไม่สูญหายไปตามกาลเวลา ดังนี้

1. ประเพณีการสืบชะตาข้าว
2. ประเพณีตานก๋วยสลาก / งานแห่คว้านหรือคร้ว
3. ประเพณีการแข่งขันเรือยาวของเมือง
4. ประเพณีดาบอยงาน
5. ประเพณีจิบอกไฟ (จุดบั้งไฟ)
6. งานประเพณีสงกรานต์และนมัสการสงฆ์พระเจ้าทองทิพย์
7. งานประเพณีหกเป็งไหว้สามมหาธาตุแช่แห้ง
8. งานประเพณีนมัสการพระธาตุเขาน้อย

2.3 ชาวม้ง

2.3.1 ข้อมูลทั่วไป

ม้ง อพยพมาจากทางตอนใต้ของจีน เข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ในพื้นที่ 14 จังหวัดทางภาคเหนือของประเทศไทย ชื่อ “ม้ง” เป็นคำที่คนม้งใช้เรียกตนเองมาตั้งแต่โบราณกาล โดยชาวม้งแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ ม้งขาวและม้งดำ

ในจังหวัดน่าน มีชาวม้งอาศัยอยู่ในพื้นที่สิบอำเภอของจังหวัดน่าน ได้แก่ อำเภอเมืองน่าน อำเภอเวียงสา อำเภอนาน้อย อำเภอปัว อำเภอท่าวังผา อำเภอทุ่งช้าง อำเภอแม่จริม

อำเภอสันติสุข อำเภอบ่อเกลือ และอำเภอสองแคว มีจำนวน 21 หมู่บ้าน มีประชากรประมาณ 21,500 คน แบ่งออกเป็นมังฆว และมังคำตามลักษณะภาษาพูด และการแต่งกาย

2.3.2 ประเพณีของชาวมัง

1) ประเพณีขึ้นปีใหม่หรือประเพณีฉลองปีใหม่

เป็นงานรื่นเริงของชาวมังของทุก ๆ ปี จะจัดขึ้นหลังจากได้เก็บเกี่ยวผลผลิตในรอบปีเรียบร้อย และเป็นการฉลองถึงความสำเร็จในการเพาะปลูกของแต่ละปี ซึ่งจะต้องทำพิธีบูชาถึงผีฟ้า ผีป่า ผีบ้าน ที่ให้ความคุ้มครอง และดูแลความสุขสำราญตลอดทั้งปี รวมถึงผลผลิตที่ได้ในรอบปีด้วย ซึ่งแต่ละหมู่บ้านจะทำการฉลองกันอย่างพร้อมเพรียงกัน หรือตามวันและเวลาที่สะดวกของแต่ละหมู่บ้าน ซึ่งโดยมากจะอยู่ในช่วงเดือนธันวาคมของทุกปี ประเพณีฉลองปีใหม่มังนี้ชาวมังเรียกกันว่า “น่อเป็โจวฮ์” แปลตรงตัวได้ว่า “กินสามสิบ”

สืบเนื่องจากชาวมังจะนับช่วงเวลาตามจันทรคติ โดยจะเริ่มนับตั้งแต่วันที่ 1 ค่ำ ไปจนถึง 30 ค่ำ (ซึ่งตามปฏิทินจันทรคติจะแบ่งออกเป็นข้างขึ้น 15 ค่ำ และข้างแรม 15 ค่ำ) เมื่อครบ 30 ค่ำ จึงนับเป็น 1 เดือน ดังนั้นในวันสุดท้าย (30 ค่ำ) ของเดือนสุดท้าย (เดือนที่ 12) ของปีจึงถือได้ว่าเป็นวันส่งท้ายปีเก่า ช่วงวันฉลองปีใหม่ส่วนใหญ่จะตกอยู่ประมาณช่วงเดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนมกราคม ในวันดังกล่าวหัวหน้าครัวเรือนของแต่ละบ้านจะประกอบพิธีกรรมทางศาสนา เพื่อความเป็นสิริมงคลของครัวเรือน ถัดจากวันส่งท้ายปีเก่าไป 3 วัน คือวันขึ้น 1 ค่ำ 2 ค่ำ และ 3 ค่ำของเดือนหนึ่ง จัดเป็นวันฉลองปีใหม่อย่างเป็นทางการ ซึ่งทุกคนจะหยุดหน้าที่การงานทุกอย่างในช่วงวันดังกล่าวนี้ และจะมีการจัดการละเล่นต่าง ๆ ในงานขึ้นปีใหม่ เช่น การละเล่นลูกช่วง การตีลูกข่าง การร้องเพลงมัง

2) ประเพณีแต่งงาน เมื่อฝ่ายชายและฝ่ายหญิงรู้จักกันและเกิดรักกันทั้ง 2 คน อยากร่วมชีวิตด้วยกัน ฝ่ายชายและฝ่ายหญิงจะกลับบ้านของตนเอง และฝ่ายชายค่อยมาพาฝ่ายหญิงจากบ้านของฝ่ายหญิง โดยผ่านประตูผีบ้านของฝ่ายหญิง เพราะคนมังถือและเป็นวัฒนธรรมของคนมัง

หลังจากที่ฝ่ายชายและฝ่ายหญิงกลับมาถึงบ้านของฝ่ายชาย พ่อแม่ของฝ่ายชาย จะเอาแม่ไก่มาหมูนอบคีระเซทั้งสองคน 3 รอบ เรียกว่า “หรือข้า” เป็นการต้อนรับคนทั้งสอง เข้าบ้าน ซึ่งฝ่ายชายต้องแจ้งให้ญาติทางฝ่ายหญิงทราบภายใน 24 ชั่วโมง โดยจัดหาคน 2 คน เพื่อไปแจ้งข่าวให้พ่อแม่และญาติทางฝ่ายหญิงทราบ ว่าตอนนี้บุตรชายของเราได้พาบุตรสาวของท่านมาเป็นลูกสะใภ้ของเราแล้ว ท่านไม่ต้องเป็นห่วงบุตรสาว โดยคนที่ไปแจ้งข่าวนั้นคนมังเรียกว่า “แม่ไก่ง” พ่อแม่ฝ่ายหญิงจะแจ้งให้ทางฝ่ายชายว่าทราบอีก 3 วันให้ “แม่ไก่ง” มาใหม่ นั้นหมายถึงว่าพ่อแม่ทางฝ่ายหญิงต้องการจัดงานแต่งงาน สมัยก่อนคนมังมักจะอยู่กินด้วยกันก่อนสองถึง 3 เดือน หรืออาจจะเป็นปีแล้วค่อยมาจัดงานแต่ง แต่ปัจจุบันนี้สังคมเปลี่ยนไปตามยุคเทคโนโลยี ทำให้การจัดงานแต่งงานของคนมังได้กำหนดจัดงานแต่งงานภายใน 3 วัน เป็นที่นิยมกันในปัจจุบันชาวมัง จะไม่เกี่ยวพาราฮี หรือแต่งงานกับคนแซหรือตระกูลเดียวกันเพราะถือเป็นเรื่องหนึ่งกัน ชาวมังนิยมแต่งงาน ในระหว่างอายุ 15-19 ปี เมื่อแต่งงานกันแล้วฝ่ายหญิง

จะย้ายเข้ามาอยู่ในบ้านของฝ่ายชาย ซึ่งนับเป็นการเพิ่มสมาชิกในครอบครัวชายชาวม้งอาจมีภรรยาได้มากกว่าหนึ่งคน อยู่รวมกันในบ้านของฝ่ายสามี

2.4 ชาวขมุ

2.4.1 ข้อมูลทั่วไปของชาวขมุ

ขมุ แปลว่า “คน” เป็นคำที่ชาวขมุใช้เรียกตัวเอง ในประเทศไทยชาวขมุเข้ามานานพอสมควร อาศัยอยู่ในจังหวัดน่าน ชายแดนของจังหวัดเชียงราย และกระจัดกระจายอยู่ในจังหวัดภาคกลาง เช่น สุพรรณบุรี กาญจนบุรี และอุทัยธานี เป็นต้น ชาวขมุ แบ่งออกได้เป็นหลายกลุ่ม ตามลักษณะการใช้ภาษาและวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ คำที่ชาวขมุใช้เรียกพวกกันเองแต่ต่างกลุ่มคือ “ตม้อย” โดยจะใช้ลักษณะเฉพาะของกลุ่มนั้นๆ ต่อท้าย เช่น ตม้อยปูลวง (ชาวขมุจากหมู่บ้านที่อยู่เดิม) ตม้อยดอย (ชาวขมุจากเขตภูเขา) ตม้อยลื้อ (ชาวขมุที่อยู่ในกลุ่มพวกลื้อ) ฯลฯ

ในจังหวัดน่าน มีชาวขมุอาศัยอยู่ในเขต 6 อำเภอในจังหวัดน่าน คือ อำเภอเมืองน่าน อำเภอเวียงสา อำเภอท่าวังผา อำเภอทุ่งช้าง อำเภอสองแคว และกิ่งอำเภอภูเพียง มีจำนวน 23 หมู่บ้าน มีประชากรประมาณ 7,600 คน แบ่งออกเป็นห้ากลุ่มย่อย ตามภาษา การแต่งกาย วัฒนธรรม และพิธีกรรม

2.4.2 ประเพณีของชาวขมุ

1) *ประเพณีสะเดาะเคราะห์* เมื่อไม่มีคนเจ็บป่วยหรือโรคระบาด ทุก ๆ 3 ปี จะมีการฆ่ากระบือ เช่นผีเมือง ทำพิธีเช่นผีไร่ เวลาปลูกข้าว เมื่อมีคนตายในหมู่บ้าน เพื่อนบ้านจะนำไก่ไปให้ครอบครัวละ 1 ตัว ศพถูกห่อด้วยเสื่อสะเดาะเคราะห์ ใช้ไม้คาน สอดทามไปยังป่าช้า หลุมฝังศพใช้ไม้ฟากรอง พื้นดินวางเสื่อ ห่อศพลงแล้วกลบดิน เหนือหลุมศพมีสุราอาหาร ดอกไม้ เทียน วางไว้ ลูกหลานต้องส่งอาหารเช่นวิญญาณผู้ตายติดกัน 3 วัน เมื่อกลับมาบ้าน เจ้าบ้านจะฆ่าหมูเลี้ยง วิญญาณผู้ตายที่บ้านอยู่กรรมมีกำหนด 1 เดือน คือไม่ออกไปไกลหมู่บ้านหยุด ทำงาน หนักในไร่ นา ปัจจุบันชาวขมุหันมานับถือศาสนาพุทธ และ คริสต์บ้าง

2) *ประเพณีการนับถือผี* ชาวขมุเป็นผู้ที่เคร่งครัดต่อประเพณีและพิธีกรรมความเชื่อเรื่องผีเป็นอย่างมาก ทางเข้าหมู่บ้านหรือตามทางแยกมักจะพบสัญลักษณ์หรือเครื่องเซ่นไหว้อย่างเด่นชัดไว้ที่ประตูหมู่บ้านหรือทางแยก ชาวขมุ นับถือผีไร่ มีพิธีเช่นไหว้ด้วย ไก่ ข้าว เหล้า พิธีเลี้ยงผีที่สำคัญคือเลี้ยงผีที่เกี่ยวข้องในชีวิต มีทั้งผีป่า ผีหมู่บ้าน ทุกบ้านจะมีผีบ้านโรยถาง ซึ่งเชื่อว่าประดิษฐานในบริเวณที่หุงข้าว พิธีต่าง ๆ เกี่ยวกับการเลี้ยงผีคือ การเลี้ยงผีข้าว, เลี้ยงผีหมู่บ้าน, เลี้ยงผีเพื่อรักษาผู้เจ็บป่วย, เลี้ยงผีบรรพบุรุษ, เลี้ยงผีเพื่อแก้ความผิดต่าง ๆ ป้องกันเหตุร้ายที่จะเกิดขึ้น เวลาที่เลี้ยงผีจะมีการตัดไม้ไผ่ หรือตะแล้ ไม้เป็นเครื่องหมายด้วย เป็นพิธีที่ปฏิบัติมาแต่โบราณ เพื่อแสดงว่ามีการเลี้ยงผีแล้ว การทำพิธีเลี้ยงผีหมู่บ้านจะต้องทำตะแล้เอาไว้ทั้ง 4 ทิศของหมู่บ้าน โดยตะแล้จะอยู่สองข้างทั้งด้านซ้ายและด้านขวา การทำ

พิธีเลี้ยงผีต่าง ๆ ของชุมชนเพื่อความปลอดภัย การกินคืออยู่ดี เพื่อความอุดมสมบูรณ์ของพืชพรรณทางการเกษตร เพื่อป้องกันรักษาคนเจ็บป่วย

2.5 ชาวถิ่น (ลัวะ)

2.5.1 ข้อมูลทั่วไป

ชาวถิ่น (ลัวะ) ตั้งถิ่นฐานดั้งเดิมอยู่ในจังหวัดน่านของไทย และบริเวณชายแดนแขวงสายะบุรีของประเทศลาว ชื่อ “ถิ่น” เป็นชื่อที่ทางราชการตั้งให้ (บางครั้งเรียก “ข้าถิ่น”) แต่ชนกลุ่มนี้จะเรียกกลุ่มของตัวเองว่า “ลัวะ” หรือ “พ่าย” โดยแบ่งออกตามความแตกต่างของภาษาได้ 2 กลุ่มใหญ่ คือ ถิ่นไปรต์ และถิ่นมาลล์ ชาวถิ่นเป็นชนเผ่าที่มีจำนวนมากที่สุดในจังหวัดน่าน

ในจังหวัดน่าน มีชาวลัวะอาศัยอยู่ในเขตสิบอำเภอของจังหวัดน่านได้แก่ อำเภอเมืองน่าน อำเภอเวียงสา อำเภอปัว อำเภอเชียงกลาง อำเภอทุ่งช้าง อำเภอแม่จริม อำเภอสันติสุข อำเภอป่อเกลือ อำเภอสองแคว และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ มีจำนวน 141 หมู่บ้าน มีประชากรประมาณ 39,500 คน เป็นชุมชนกลุ่มน้อยที่มีประชากรมากที่สุดของจังหวัดน่าน แบ่งออกเป็นสองกลุ่มได้แก่ ลัวะมาลล์ และลัวะไปรต์

2.5.2 ประเพณีของชาวถิ่น (ลัวะ)

1) ประเพณีการกินสโหลด(ตีพิ)

ชาวลัวะแห่งจังหวัดน่านมีเครื่องดนตรีประจำเผ่าเป็นเครื่องดนตรีที่ทำจากไม้ไผ่ กลุ่มปรัย เรียกเครื่องดนตรีของเข่าว่า “เประห์” และกลุ่มมัล เรียกว่า “ป้อ” หรือที่คนเมืองเรียกว่า “พิ” เครื่องดนตรีทั้งสองชนิดนี้ทำจากไม้ไผ่เหมือนกัน แต่มีรูปร่างลักษณะ วิธีการเล่น ตลอดจนโอกาสในการเล่นที่แตกต่างกันออกไป

“พิ” หรือในภาษาลัวะ เรียกว่า “ป้อ” เป็นเครื่องดนตรีของชาวลัวะมัล ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ตีให้จังหวะ เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินในพิธีสโหลดหลวง “พิ” ทำขึ้นจากไม้ไผ่ชนิดหนึ่ง เรียกว่า “ไม้เฮียะ” พิจัดเป็นเครื่องดนตรีพิเศษของชาวลัวะและประเพณีสโหลดของ หมู่บ้านสภาค ตำบลสภาค อำเภอปัว จังหวัดน่าน ได้จัดขึ้นในทุก ๆ ปี

2) ประเพณี “กินดอกแดง”

ในช่วงปลายปีหลังจากการเก็บเกี่ยวข้าวไร่เรียบร้อยแล้ว ก็จะมีประเพณีสำคัญของชาวลัวะ คือ งานกินดอกแดง หรือประเพณีเฉลิมฉลองข้าวใหม่นั้นเอง ถือว่าเป็นงานสำคัญที่ทุกคนในหมู่บ้านจะได้ร่วมกันทำกิจกรรม เสมือนการพักผ่อนไปในตัว เพราะงดการทำงานทุกอย่าง

พิธีดอกแดง ก็หมายถึงการที่เอาดอกไม้สีแดง ก็คือ ต้นหงอนไก่ ที่เราเอาเมล็ดผสมไว้ในข้าวเปลือก แล้วหว่านพร้อมกัน พอข้าวสุก หงอนไก่ก็ผลิดอกเหมือนกัน พอถึงเวลานักนำดอกไม้มาใช้ในพิธีกรรมสำคัญนี้แหละ การทำพิธีดอกแดงก็เหมือนกับมารับขวัญข้าว มาบอกผีบรรพบุรุษผีป่า ผีดิน ผีฟ้า ให้ได้รู้ว่าเราเอาขวัญกลับบ้านแล้วนะ โดยให้แม่บ้านมานำดอกไม้ ข้าวสุก น้ำ และไข่ ไปบอกกล่าว

ตามจุดต่าง ๆ ของไร่ และใช้สวิงซ้อนขวัญทุกมุมไร่ ส่วนผู้ชายก็ต้องไปเรียกขวัญกลับคืนมาในทุกมุมที่ได้ทำพิธีตอนปลูกแขก โดยจะไม่มาที่ไร่นี้อีกแล้ว และทุกอย่างต้องเอากลับบ้านทั้งหมดในวันนี้ เพียงเท่านั้นก็เท่ากับเสร็จพิธี”

2.6 ชาวเมี่ยน (เย้า)

2.6.1 ข้อมูลทั่วไป

ชาวเมี่ยนอาศัยอยู่ในพื้นที่ 5 อำเภอของจังหวัดน่าน ได้แก่ อำเภอเมืองน่าน อำเภอเวียงสา อำเภอปัว อำเภอท่าวังผา และอำเภอสองแคว มีจำนวน 26 หมู่บ้าน มีประชากรประมาณ 12,000 คน ชาวเมี่ยนในจังหวัดน่านเป็นพวกสูงเมี่ยน ใช้ผ้าแดงพันศีรษะ การแต่งกายมีลักษณะเด่น แสดงถึงความสามารถในการปักผ้าลายปักประเภทต่าง ๆ ที่ประณีต จัดวางรูปแบบสีสวยงาม ผู้หญิงเมี่ยนทุกคนได้รับการสอนให้ปักผ้ามาตั้งแต่เด็ก

2.6.2 ประเพณีของชาวเมี่ยน (เย้า)

1) ประเพณีวันขึ้นปีใหม่

พิธีฉลองปีใหม่ของเมี่ยนจะจัดเป็นประจำทุก ๆ ปี หลังจากปีเก่าได้ผ่านพ้นไปแล้ว เช่นเดียวกับชนเผ่ากลุ่มอื่น ๆ ทั่วไป แต่เนื่องจากเผ่าเมี่ยนใช้วิธีนับวัน เดือน ปี แบบจีน ดังนั้นวันฉลองปีใหม่จึงเริ่มพร้อมกันกับชาวจีน คือ วันตรุษจีน ภาษาเมี่ยนเรียกว่า เจี้ยฮยั้ง ก่อนที่จะถึงพิธี เจี้ยฮยั้ง นี้ ชาวบ้านแต่ละครัวเรือน จะต้องเตรียมสิ่งของเครื่องใช้ที่จำเป็นทั้งของใช้ส่วนตัว และของใช้ในครัวเรือนให้เรียบร้อยก่อน เพราะเมื่อถึงวันขึ้นปีใหม่แล้ว จะมีกฎข้อห้ามหลายอย่างที่เผ่าเมี่ยน ยึดถือและปฏิบัติกันต่อ ๆ กันมา

2) ประเพณีอยู่กรรม

ซึ่งแปลเป็นภาษาเมี่ยนว่า กิ่ง คือ วันที่ถูกกำหนดขึ้นมาตามความเชื่อของคนรุ่นก่อนหรือบรรพบุรุษ ซึ่งมีการยึดถือและปฏิบัติต่อ ๆ กันมา อยู่กรรมจะเริ่มตั้งแต่วันขึ้นปีใหม่เป็นต้นไป การนับวัน เดือน ปี เมี่ยน นี้จะเหมือนกับปฏิทินจีน อาจจะแตกต่างจากการนับแบบของไทย หรือสากลทั่วไป เดือนแรกของเมี่ยนนั้นจะเริ่มในวันขึ้นปีใหม่ ซึ่งจะตรงกับวันตรุษจีน (ราวเดือนมกราคม หรือเดือนกุมภาพันธ์ของไทย) เป็นวันที่ชาวเมี่ยนทุกคนต้องหยุดทำงานในไร่ และอยู่ที่บ้านอย่างสงบไม่ส่งเสียงดังส่วนใหญ่ไม่นิยมฆ่าสัตว์ในวันนั้น และไม่ตากผ้าในที่สูง ถ้าใครในหมู่บ้านฝ่าฝืนจะมีผลร้ายต่อหมู่บ้าน และตัวของเขาเอง อยู่กรรมนี้จะตรงกันทุกหมู่บ้าน เพราะยึดปฏิทินแบบจีนเป็นสำคัญ วันอยู่กรรม

2.7 ชาวมลาปรี (ตองเหลือง)

2.7.1 ข้อมูลทั่วไป

ชาวมลาปรี ชนเผ่าตองเหลืองเรียกชื่อเชื้อชาติของตนเองว่า “มลาปรี” มีความหมายว่า “คนป่า” สำหรับคำว่า “ตองเหลือง” นั้นเป็นชื่อเรียกของชาวบ้านคนไทยทางภาคเหนือ

ที่ใช้เรียกชนกลุ่มนี้ เนื่องจาก ชนกลุ่มนี้มีพฤติกรรมเร่ร่อน เสาะหาแหล่งอาหารโดยการล่าสัตว์ และเก็บพืชผักผลไม้ตามป่าต่าง ๆ ในป่ามารับประทาน

ที่อยู่อาศัย ที่พักหรือบ้านก็สร้างเป็นเพิงหลังคามุงด้วยใบตอง สำหรับเป็นที่อยู่อาศัยในระหว่างหาอาหาร เมื่อแหล่งที่อยู่อาศัยนั้นมีอาหารไม่เพียงพอ ก็จะย้ายไปอยู่ที่อื่นเพื่อหาอาหารต่อไป และเป็นความบังเอิญที่ว่าชาวบ้านในแถบนั้นเคยพบชนกลุ่มนี้ตั้งแต่เริ่มสร้างที่อยู่และสังเกตว่า เมื่อใบตองเปลี่ยนสีเป็นสีเหลือง ก็จะย้ายหนีไป ประกอบกับลักษณะนิสัยของเขาเมื่อได้พบกับคนไทยหรือคนเผ่าอื่นที่ไม่รู้จักกัน ก็อพยพหลบหนีทันที จึงถูกเรียกชื่อว่า “ผีตองเหลือง”

การย้ายที่อยู่มักจะย้ายหลังจากอาหารในบริเวณนั้นไม่พอเพียงกับจำนวนสมาชิก ในปัจจุบันพบว่า ส่วนใหญ่แล้วชนกลุ่มนี้จะอพยพตามลักษณะภูมิประเทศที่อุดมสมบูรณ์ โดยจะอาศัยอยู่ในแต่ละพื้นที่ เป็นเวลา 5-10 วัน แล้วก็ย้ายไปอยู่ที่อื่นที่อาหารเพียงพอ การอพยพอาจจะทำอีกรูปแบบหนึ่งคือ ย้ายไปแล้วกลับมาที่เดิมในรัศมีประมาณ 30 ตารางกิโลเมตร ในด้านความเป็นอยู่ของชนเผ่ามลาบรีซึ่งมีความเป็นอยู่แบบเร่ร่อน ยังไม่รู้จักการรวมตัวกันอยู่ในรูปของหมู่บ้าน แต่จะอยู่รวมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ และอพยพเคลื่อนย้ายไปเพื่อหาแหล่งอาหารในป่า ดังนั้นชนกลุ่มนี้จะสร้างที่พักอาศัยในลักษณะเพื่อเป็นที่พักชั่วคราวเท่านั้น มีลักษณะเป็นเพิง เพราะสร้างง่าย ที่พักอาศัยจะสร้างจากไม้ไผ่ หลังคามุงด้วยใบตองใบหวาย หรือใบไม้ชนิดอื่น ๆ ที่มีใบใหญ่พอที่จะมุงเป็นหลังคาได้

ในจังหวัดน่าน มีชาวมลาบรีอาศัยอยู่ในเขตสามอำเภอของจังหวัดน่าน คือ อำเภอเวียงสา อำเภอบ้านหลวง และอำเภอเมือง มีประชากรประมาณ 150 คน ชาวมลาบรี ไม่มีชุดเสื้อผ้าประจำเผ่าของตนเอง โดยปกติชาวมลาบรีใช้ผ้าขาวม้าปกปิดในที่ลับเท่านั้น ส่วนผู้หญิงจะนุ่งผ้าซิ่น และสวมเสื้อตามที่ได้มาจากที่อื่น

ภาษา จัดอยู่ในตระกูลย่อยมอญ-เขมร ของกลุ่มภาษาออสโตรเอเชียติก

2.7.2 ประเพณีของชาวมลาบรี (ตองเหลือง)

1) ประเพณีการแต่งงาน

ในสมัยก่อนชนเผ่ามลาบรี ไม่มีการทำพิธีกรรม เวลาหนุ่มสาวจะแต่งงานหากว่าหนุ่มชอบสาวและสาวก็ชอบด้วย ทางฝ่ายชายก็จะพาพ่อและแม่ มาพูดคุยเจรจาจากกับพ่อแม่ของฝ่ายหญิง เมื่อครอบครัวของทั้งสองฝ่ายรับรู้และ ต่างตกลงปลงใจกัน ผู้ชายก็จะพาผู้หญิงไปปลุกบ้านอยู่อีกที่หนึ่งได้เลย โดยก่อนที่ผู้ชายจะขอสาวไปอยู่กับเขานั้น พ่อและแม่ของทั้งสองฝ่ายก็จะมีกรกล่าวอวยพรให้กับบ่าวสาวทั้งคู่ เมื่อทุกอย่างเสร็จทั้งสองก็จะไปใช้ชีวิตอยู่ด้วยกัน ขณะเดียวกันเมื่อผู้หญิงแต่งงานแล้วต้องเปลี่ยนชื่อตามสามี เช่น สามีชื่อ อาลี ฝ่ายหญิงชื่ออะไรก็ตามแต่จะต้องเพิ่มคำว่า ยะ เข้าไปนำหน้าชื่อ และตามด้วยชื่อของสามี อย่างกรณีนี้ ฝ่ายหญิงต้องเปลี่ยนชื่อตามสามีก็จะเป็น ยะอาลี เป็นต้น “คำว่า ยะ ที่เป็นคำนำหน้าชื่อของภรรยา นั้นหมายความว่า ผู้เป็นภรยานั่นเอง” ยะอาลี ก็คือ ภรรยาของอาลี เป็นต้น และหากมีลูกด้วยกันก็จะมีการตั้งชื่อตามพ่อ เช่น พ่อชื่ออาลี ลูกก็จะชื่อ อีลี อีตี้ เป็นต้น

ขณะเดียวกันในการแต่งงานของชนเผ่ามลาบรี ก็มีข้อห้ามอยู่เหมือนกัน เช่น ห้ามแต่งงานกับเครือญาติเดียวกันไม่ว่าที่ยุคหรือที่ชั่วโคตร หากรู้ว่าเป็นเครือญาติกัน ก็จะไม่มีการแต่งงานกัน อีกทั้งในสมัยก่อนชนเผ่า มละ ไม่มีการส่งเสริมให้ลูกหลานของเผ่าตนไปแต่งงานกับชนเผ่าหรือเชื้อชาติอื่น เพราะกลัวเรื่องโรคใหม่ เช่น เอดส์ หรือกลัวว่าคนอื่นเขาจะรังแก หรือรังเกียจชนเผ่าของตน

ในปัจจุบันชนเผ่ามลาบรี ก็ยังใช้การแต่งงานแบบสมัยก่อน ไม่มีการขอสินสอดทองหมั้น ไม่มีการหมั้น หรือจัดงาน ฆ่าหมูเลี้ยงแขก แต่เป็นลักษณะง่ายๆ คือ เอาญาติของทั้งสองฝ่ายมาคุยกัน หากทั้งสองรักกันและพ่อแม่ไม่ขัดข้อง ทั้งสองก็ถือได้ว่าเป็นสามีภรรยา นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นไป

2) ประเพณีเรียกขวัญ

ในสมัยก่อนชนเผ่ามลาบรีเองก็เป็นชนเผ่าหนึ่งที่มีความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นภูต ผีวิญญาณ ป่าเขาหรือธรรมชาติ สัตว์ป่า เมื่อเกิดโรคภัยไข้เจ็บ ก็จะมีการทำพิธีเรียกขวัญหรือไปทำพิธีขอขมาอย่างที่คิดว่าเขาได้ไปล่วงเกินหรือลบหลู่โดยไม่ได้ล่วงรู้มาก่อน ผู้เฒ่าผู้แก่จะทำห้วงกลม ๆ โดยใช้ไม้ไผ่หลายห้วง แล้วไปทำพิธีบริเวณนั้น ๆ โดยมีการกล่าวบทสวดเล็กน้อย หรือเวลามีคนไม่สบาย เป็นหนักลูกไปไหนไม่ไหว ก็จะมีผู้เฒ่าผู้แก่ใช้ยาสมุนไพรรักษาให้ หรือบางทีก็ใช้คาถาเป่าสิ่งชั่วร้ายให้ออกไปจากร่าง โดยคาถาที่ใช้ก็จะเป็นภาษาของ “ชนเผ่ามละ” เอง แต่ในปัจจุบันเรื่องการรักษาโดยการใช้ยาสมุนไพรยังมีอยู่บ้าง แต่ก็ยังมีน้อย เนื่องจากเข้ารับรักษาที่โรงพยาบาลของรัฐ ส่วนเรื่องการเป่าคาถาอาคมในการรักษาเมื่อผู้รู้คนเก่าเสียชีวิตก็ไม่ได้มีการสอนหรือสืบทอดต่อมายังลูกหลาน ทำให้สิ่งเหล่านี้ได้เลือนหายไป

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

พงษ์ศิริ บุญอำนวย (2556) ได้ศึกษาการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง มาตรฐานตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ผลการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์วิชาภาษาไทย เรื่องมาตรฐานตัวสะกด เรื่องมาตรฐานตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. ผลการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์วิชาภาษาไทย เรื่องมาตรฐานตัวสะกด เรื่องมาตรฐานตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องมาตรฐานตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

จรีภรณ์ ปุยะพันธ์ (2557) ได้พัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 83.12/81.11 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้

2. ผลการศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.75)

นุชจรี สละริม (2558) ได้วิจัย เรื่องการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ แบบมีปฏิสัมพันธ์ เรื่องสำนวน สุภาพศัฒ คำพังเพย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า

1. การประเมินคุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ แบบมีปฏิสัมพันธ์ เรื่องสำนวน สุภาพศัฒ คำพังเพย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา และด้านวัดและประเมินผล พบว่า คุณภาพโดยรวมอยู่ในเกณฑ์การประเมินผลระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$)

2. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ แบบมีปฏิสัมพันธ์ เรื่องสำนวน สุภาพศัฒ คำพังเพย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.69/82.80 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

4. ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ แบบมีปฏิสัมพันธ์ เรื่องสำนวน สุภาพศัฒ คำพังเพย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$)

แหวววิไล จำปาศักดิ์ (2560, น. 108) พัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ลักษณะนาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องลักษณะนาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีผลการประเมินประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องลักษณะนาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า โดยภาพรวมหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.52) และนำไปทดสอบกับนักเรียนจำนวน 27 คน มีประสิทธิภาพ 81.06/82.84 สอดคล้องกับมาตรฐาน 80/80

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องลักษณะนาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า โดยภาพรวมมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.53)

จากทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ ในการนำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มา ใช้ในการจัดการเรียนการสอน พบว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่นำมาใช้ในการเรียนการสอนทำให้นักเรียนมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระ การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 ครั้งนี้มีรายละเอียดของการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูล
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้ให้ข้อมูล

- 1.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 3 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย
- 1.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 3 คน
- 1.3 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวรนคร จำนวน 10 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

- 2.1 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่านเขต 2
- 2.2 แบบตรวจสอบคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์โดยผู้เชี่ยวชาญ
- 2.3 แบบประเมินความพึงพอใจสำหรับนักเรียน

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

- 3.1 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 ที่ผู้ศึกษาได้จัดทำขึ้นมีขั้นตอนในการสร้าง ตามรูปแบบของบุญเลิศ ส่องสว่าง (2553, น. 23-24) ได้กล่าวถึง สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการผลิตสื่อ จะต้องมีความรอบคอบ โดยมีขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน การเตรียม การดำเนินการและการประเมิน การวางแผนการผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ คือ การวิเคราะห์หลักสูตร เนื้อหา วัตถุประสงค์และผู้เรียน การกำหนดระยะเวลาในการผลิต การกำหนดรูปแบบสื่อในการผลิต และกำหนดคณะกรรมการผู้ผลิต โดยมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

3.1.1 ศึกษารายละเอียดของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อวิเคราะห์เนื้อหา มาตรฐานตัวชี้วัดและกิจกรรม จุดประสงค์ตามหลักสูตร จุดประสงค์รายวิชา โครงสร้างคำอธิบายรายวิชา

3.1.2 เลือกเนื้อหาที่เหมาะสมแบ่งเป็นตอน โดยผู้ศึกษาได้กำหนดจุดมุ่งหมายให้แน่นอนว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ควรประกอบด้วยเนื้อหาที่เกี่ยวข้องอะไรบ้าง เนื้อหาที่กำหนดขึ้นเหมาะสมและครอบคลุมตามมาตรฐานตัวชี้วัดและเนื้อหาตามหลักสูตรหรือไม่

3.1.3 ศึกษาเอกสารแนวทางการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

3.1.4 วิเคราะห์องค์ประกอบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอน โดยได้กำหนดรายละเอียดองค์ประกอบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งมีองค์ประกอบ ได้แก่ หน้าปก คำนำ คำชี้แจง สารบัญ เนื้อหา บรรณานุกรม ปกหลัง ซึ่งหนังสือจะจัดองค์ประกอบและตกแต่งโดยมีข้อความ ภาพประกอบ การเชื่อมโยง

3.1.5 การออกแบบโดยผู้ศึกษาได้เลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

1) รูปแบบต่าง ๆ เป็นต้นแบบที่จะนำมาสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ใช้เป็นโปรแกรมสำเร็จรูปที่เป็นโปรแกรมสำหรับสร้าง e-book เอกสารที่สร้างด้วยโปรแกรมนี้จะสามารถใส่เนื้อหา ภาพนิ่ง และสามารถเชื่อมโยงเนื้อหาแต่ละเนื้อหาได้

2) ส่วนข้อความ (Text) ภาพประกอบ (Graphics) ส่วนปุ่มต่างๆ (Buttons) ส่วนภาพเคลื่อนไหว (Video Clip) ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่มีความสามารถในการตกแต่งตัวอักษร ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหวและปุ่มต่าง ๆ ให้สวยงามเพื่อนำไปใช้ในส่วนเนื้อหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

3.1.6 กำหนดเนื้อหา ประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับ ชนเผ่าในจังหวัดน่าน แบ่งเป็น 7 บท ดังนี้ ก่อน

1) ข้อมูลจังหวัดน่าน ประกอบด้วย คำขวัญจังหวัดน่าน ความเป็นมาของจังหวัดน่าน อาณาเขต การปกครอง กลุ่มชาติพันธุ์ของประชากร และประเพณีจังหวัดน่าน

2) คุณค่าของประเพณี ความสำคัญของประเพณีไทย ประเภทของประเพณี
คุณค่าของประเพณี และการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและประเพณีไทย

3) ชาวม้ง ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับชาวม้ง ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป ภาษา ที่อยู่
อาศัย การแต่งกาย ประเพณีชาวม้ง ได้แก่ ประเพณีปีใหม่ม้ง ประเพณีแต่งงาน

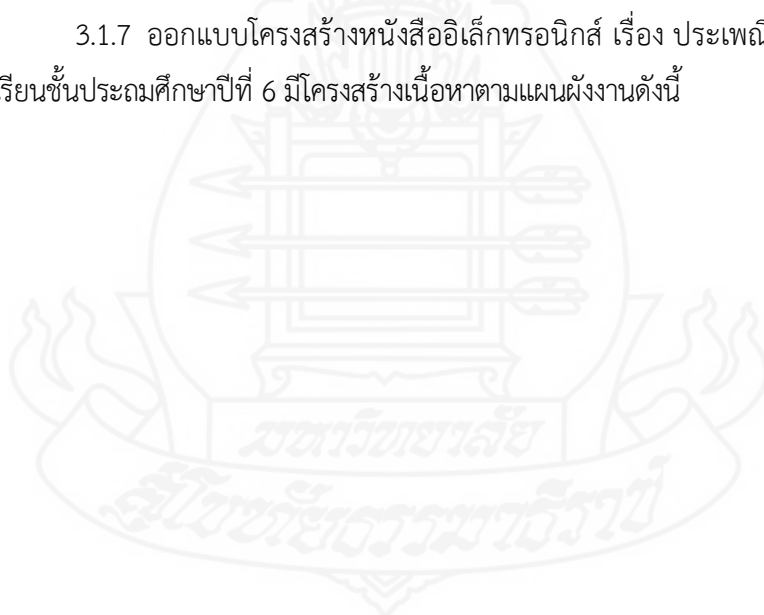
4) ชาวขมุ ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับชาวขมุ ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป ภาษา ที่อยู่
อาศัย การแต่งกาย ประเพณีชาวขมุ ได้แก่ ประเพณีสะเดาะเคราะห์ พิธีการนับถือผี

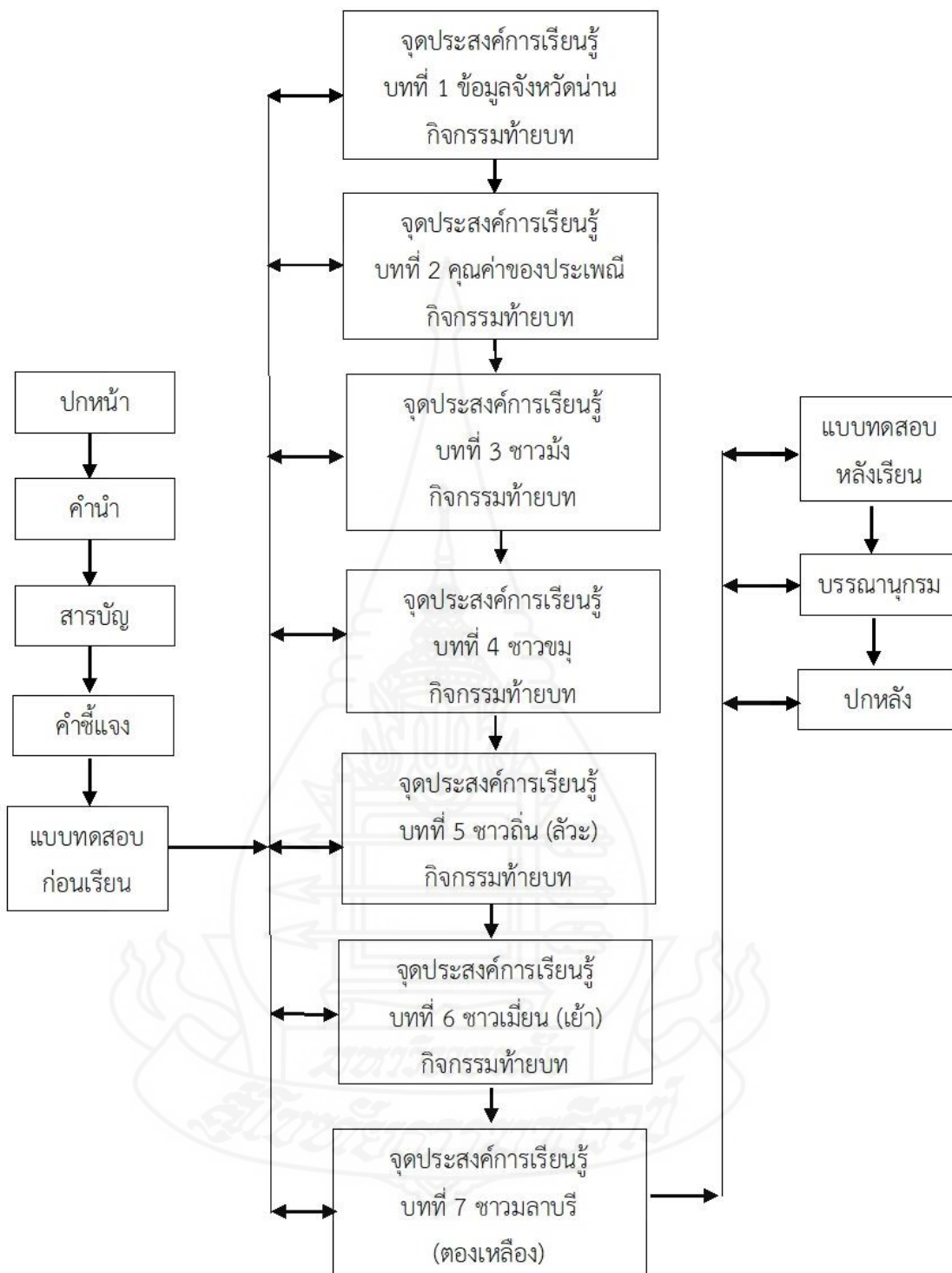
5) ชาวลีเก็ง (ลัวะ) ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับชาวลีเก็ง (ลัวะ) ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป
ภาษา ที่อยู่อาศัย การแต่งกาย ประเพณีชาวลีเก็ง (ลัวะ) ได้แก่ ประเพณีกินโสด ประเพณี “กินดอกแดง”

6) ชาวเมี่ยน (เย้า) ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับชาวเมี่ยน (เย้า) ได้แก่ ข้อมูล
ทั่วไป ภาษา ที่อยู่อาศัย การแต่งกาย ประเพณีชาวเมี่ยน (เย้า) ได้แก่ วันขึ้นปีใหม่ (เจ็ย เซียง เหยียง)
ประเพณีอยู่กรรม

7) ชาวมลาบรี (ตองเหลือง) ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับชาวมลาบรี (ตองเหลือง)
ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป ภาษา ที่อยู่อาศัย การแต่งกาย ประเพณีชาวมลาบรี (ตองเหลือง) ได้แก่ ประเพณีการ
แต่งงาน พิธีเรียกขวัญ

3.1.7 ออกแบบโครงสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีโครงสร้างเนื้อหาตามแผนผังงานดังนี้

ภาพที่ 3.1 โครงสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

3.1.8 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามที่ได้ออกแบบไว้ ประกอบด้วย

- 1) หน้าปก
- 2) คำนำ
- 3) สารบัญ
- 4) คำชี้แจง
- 5) แบบทดสอบก่อนเรียน
- 6) จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา และกิจกรรมท้ายบท
- 7) แบบทดสอบหลังเรียน
- 8) บรรณานุกรม
- 9) ปกหลัง

3.1.9 นำส่วนต่าง ๆ ที่กล่าวมารวมกันจะได้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในรูปแบบการนำเสนอที่ประกอบด้วย ข้อความ ภาพนิ่ง การเชื่อมโยง

3.1.10 นำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ประเมินเพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านเนื้อหา

3.1.11 นำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ประเมินและตรวจสอบคุณภาพด้านเทคโนโลยีการสร้างหนังสือ

3.1.12 ปรับปรุงแก้ไขหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยให้แก้ไขขนาดตัวหนังสือที่ใช้ในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ให้มีขนาดใหญ่และหนา ผู้ศึกษาจึงได้แก้ไขโดยการเปลี่ยนขนาดตัวหนังสือ

3.1.13 นำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา จำนวน 10 คน คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวรนคร อำเภอปัว จังหวัดน่าน

3.1.14 นำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้นักเรียนจำนวน 10 คน ประเมินความพึงพอใจต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

3.2 แบบประเมินเพื่อตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนการสร้างแบบประเมินเพื่อตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อความเหมาะสมของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

3.2.1 ศึกษาเอกสาร วิธีการ ที่เกี่ยวกับการสร้างแบบประเมินคุณภาพจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.2.2 กำหนดขอบข่ายของรายการประเมินด้านเนื้อหาที่จะนำมาสร้างแบบประเมินมีรายการเกี่ยวกับ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา การเรียงลำดับเนื้อหา การนำเสนอเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และแบบทดสอบก่อนเรียน หลังเรียน

3.2.3 กำหนดขอบข่ายของรายการประเมินด้านเทคโนโลยีการสร้างหนังสือ ที่จะนำมาสร้างแบบประเมินมีรายการเกี่ยวกับ ส่วนประกอบของหนังสือ การจัดลำดับเนื้อหา ตัวอักษร ภาพประกอบ ตำแหน่งของปุ่มต่างๆ การเชื่อมโยง และคุณค่าของหนังสือ

3.2.4 กำหนดขอบข่ายของรายการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ที่จะนำมาสร้างแบบประเมินมีรายการเกี่ยวกับ บทเรียน คำแนะนำการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ รูปแบบการนำเสนอ สีของตัวอักษร ภาพประกอบ และกิจกรรมท้ายบท

3.2.5 กำหนดเกณฑ์การประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งโดยทั่วไปจะกำหนดค่าน้ำหนักตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) ที่แบ่งออกเป็น 5 ระดับ (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2550) ดังนี้

5	หมายถึง	ดีมาก
4	หมายถึง	ดี
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	พอใช้
1	หมายถึง	ควรปรับปรุง

โดยการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติในกรณีแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มักจะใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เป็นตัวสถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บมาได้ทั้งหมดค่าเฉลี่ย ที่คำนวณได้ส่วนใหญ่จะมีทศนิยม 2 ตำแหน่ง ดังนั้นจึงต้องกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายเพื่อจัดระดับค่าเฉลี่ยออกเป็นช่วงดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย	4.51 - 5.00	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์	ดีมาก
ค่าเฉลี่ย	3.51 - 4.50	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์	ดี
ค่าเฉลี่ย	2.51 - 3.50	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 - 2.50	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์	พอใช้
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.50	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์	ควรปรับปรุง

3.2.4 ร่างแบบสอบถามตามประเด็นที่กำหนดไว้ซึ่งเป็นแบบประเมินคุณภาพขององค์ประกอบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งประกอบด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

3.2.6 นำแบบสอบถาม ไปสอบถามผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ต่อไป

3.3 แบบประเมินความพึงพอใจสำหรับนักเรียน

ขั้นตอนการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 เพื่อสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

3.3.1 กำหนดกรอบเนื้อหาความพึงพอใจต่อบทเรียนหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 โดยสรุปประเด็นที่ต้องการจะศึกษา

3.3.2 เลือกประเด็นที่จะวัดความพึงพอใจและกำหนดวิธีการวัดโดยแต่ละ ประเด็นที่จะวัดและเลือกมาจากกรอบเนื้อหาที่กำหนดไว้ เป็นลักษณะของคำถาม เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 3 ระดับ จำนวน 10 ข้อ โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาเลือกคำตอบ ดังนี้

ระดับ 3 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

ระดับ 1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย

การแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยใช้เกณฑ์การแปลความหมายแบ่งออกเป็น 3 ระดับดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 2.64-3.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.67-2.63 หมายถึง ระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.66 หมายถึง ระดับน้อย

3.3.3 จัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเกณฑ์การวัดระดับความพึงพอใจ ความตรงเชิงเนื้อหาและความถูกต้องในการวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

3.3.4 นำข้อมูลและคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ มาปรับปรุงเพื่อให้เกิดความถูกต้องและชัดเจนในการวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และจัดพิมพ์ให้สมบูรณ์พร้อมที่จะนำไปใช้จริง

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ดังนี้

4.1 ค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, น. 103)

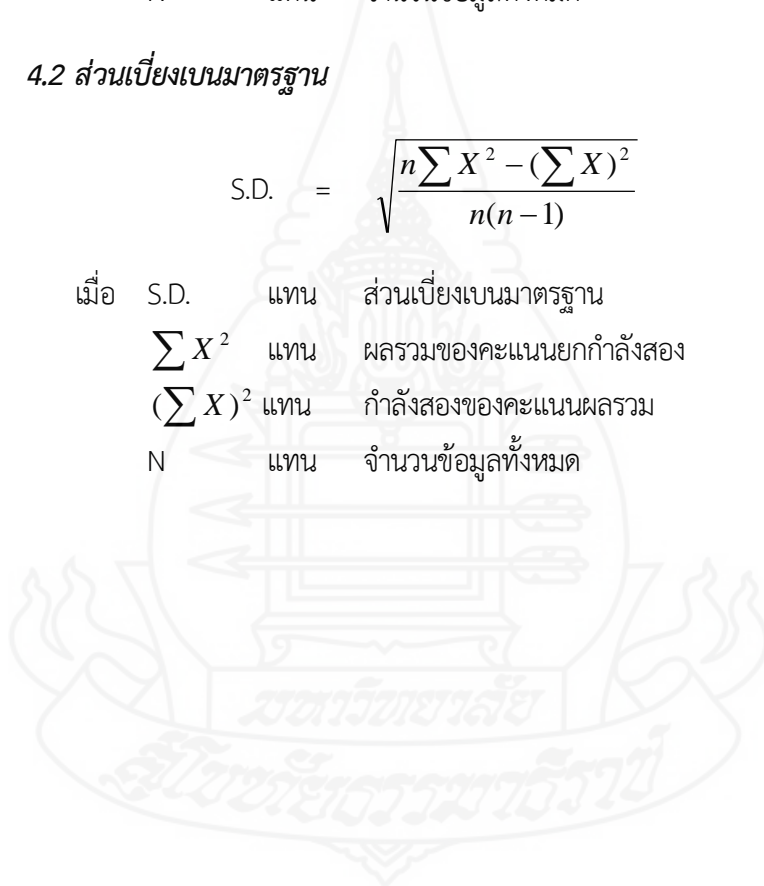
$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนน
N	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

4.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนยกกำลังสอง
$(\sum X)^2$	แทน	กำลังสองของคะแนนผลรวม
N	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 โดยผู้ศึกษาได้ใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้นและได้ทำการทดสอบกับนักเรียน เพื่อหาคุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

ตอนที่ 1 การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2

ตอนที่ 2 ผลการตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย ด้านเทคโนโลยี และแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2

1.1 ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 โดยใช้โปรแกรม Flib PDF Professional จัดทำรูปเล่มหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

1.2 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ที่สร้างขึ้นเป็นหนังสือประเภทแบ่งตามช่องทางการสื่อสาร โดยใช้ช่องทางการสื่อสารทางเดียว เป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้อ่านสามารถรับสารได้เพียงช่องทางเดียว นักเรียนสามารถศึกษาด้วยตนเอง หรือใช้เป็นสื่อประกอบการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน ประกอบด้วย

1. หน้าปก ประกอบด้วยชื่อเรื่อง “ประเพณีพื้นบ้าน จังหวัดน่าน” รูปภาพ เป็นรูปภาพที่แสดงถึงคำขวัญจังหวัดน่าน ประกอบด้วยรูปแข่งเรือ งาช้างดำ จิตรกรรมวันภูมิบุตร ส้มสีทองเมืองน่าน และพระธาตุแช่แห้ง สุดท้ายของหน้ามีชื่อผู้จัดทำ

2. คำนำ เป็นข้อความที่กล่าวถึงเนื้อหาในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ใช้ตัวหนังสือ TH Sarabun PSK หัวข้อ “คำนำ” ขนาด 22 Point ข้อความใช้ตัวหนังสือขนาด 20 Point

3. สารบัญ แสดงส่วนประกอบของหนังสือโดยระบุหน้า ใช้ตัวหนังสือ TH Sarabun PSK หัวข้อ “สารบัญ” ใช้ตัวหนังสือ ขนาด 22 Point ข้อความใช้ตัวหนังสือขนาด 20 Point

4. แบบทดสอบก่อนเรียน เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก และแบบทดสอบแบบเติมคำ มีทั้งหมด 40 ข้อ ใช้ตัวหนังสือ TH Sarabun PSK หัวข้อใช้ตัวหนังสือ ขนาด 22 Point ข้อความใช้ตัวหนังสือขนาด 20 Point

5. จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นจุดประสงค์ที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดสาระการอ่านชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

6. เนื้อหา มีทั้งหมด 7 บท ได้แก่

บทที่ 1 ข้อมูลจังหวัดน่าน ประกอบด้วย คำขวัญจังหวัดน่าน ความเป็นมาของจังหวัดน่าน อาณาเขต การปกครอง กลุ่มชาติพันธุ์ของประชากร และประเพณีจังหวัดน่าน

บทที่ 2 คุณค่าของประเพณี ความสำคัญของประเพณีไทย ประเภทของประเพณี คุณค่าของประเพณี และการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและประเพณีไทย

บทที่ 3 ขวาม้ง ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับขวาม้ง ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป ภาษา ที่อยู่อาศัย การแต่งกาย ประเพณีขวาม้ง ได้แก่ ประเพณีปีใหม่ม้ง ประเพณีแต่งงาน

บทที่ 4 ขวามุ ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับขวามุ ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป ภาษา ที่อยู่อาศัย การแต่งกาย ประเพณีขวามุ ได้แก่ ประเพณีสะเดาะเคราะห์ พิธีการนับถือผี

บทที่ 5 ขวาลื้อ (ลัวะ) ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับขวาลื้อ (ลัวะ) ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป ภาษา ที่อยู่อาศัย การแต่งกาย ประเพณีขวาลื้อ (ลัวะ) ได้แก่ ประเพณีกินโคลด ประเพณี “กินดอกแดง”

บทที่ 6 ขวามือยน (เย้า) ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับขวามือยน (เย้า) ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป ภาษา ที่อยู่อาศัย การแต่งกาย ประเพณีขวามือยน (เย้า) ได้แก่ วันขึ้นปีใหม่ (เจ็ย เซียง เหอฮียง) ประเพณีอยู่กรรม

บทที่ 7 ขวามลาบรี (ตองเหลือง) ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับขวามลาบรี (ตองเหลือง) ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป ภาษา ที่อยู่อาศัย การแต่งกาย ประเพณีขวามลาบรี (ตองเหลือง) ได้แก่ ประเพณีการแต่งงาน พิธีเรียกขวัญ

ซึ่งทุกบทจะประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นจุดประสงค์ที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รูปภาพประกอบ ได้แก่ รูปประเพณีต่าง ๆ และกิจกรรมท้ายบท ซึ่งสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

6. แบบทดสอบหลังเรียน เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก และแบบทดสอบแบบเติมคำ มีทั้งหมด 40 ข้อ ใช้ตัวหนังสือ TH Sarabun PSK หัวข้อใช้ตัวหนังสือ ขนาด 22 Point ข้อความใช้ตัวหนังสือขนาด 20 Point

7. **บรรณานุกรม** สืบค้นข้อมูลของจังหวัดน่านทั้งหมดจากเว็บไซต์ วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี ใช้ตัวหนังสือ TH Sarabun PSK หัวข้อ “บรรณานุกรม” ขนาด 22 Point ข้อความใช้ตัวหนังสือขนาด 20 Point

8. **ปกหลัง** พื้นหลังของปกใช้สีชมพูขาว มีดอกนางพญาเสือโคร่งอยู่ด้านล่าง ตัวหนังสือใช้ TH Sarabun PSK หัวข้อใช้ตัวหนังสือ ขนาด 22 Point ข้อความใช้ตัวหนังสือขนาด 20 Point ส่วนพื้นหลังใช้สีชมพูขาวเป็นพื้นหลัง เพื่อให้กลมกลืนกับหน้าปก ใช้กรอบหัวเรื่องสีชมพู กรอบข้อความสีขาว ใส่ข้อความบางตอน และมีดอกนางพญาเสือโคร่งอยู่ด้านล่าง

ตอนที่ 2 ผลการตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องประเพณีพื้นบ้าน จังหวัดน่าน โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย ด้านเทคโนโลยี (การออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์) และแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน

2.1 ผลการตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยผู้ศึกษานำแบบประเมินให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน (ดังภาคผนวก ก) โดยประเมินคุณภาพด้านเนื้อหา มีผลการประเมินตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพด้านเนื้อหาของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้าน จังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย จำนวน 3 คน

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับคุณภาพ
1. จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับตัวชี้วัด	5.00	0.00	มากที่สุด
2. เนื้อหาสอดคล้องกับตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้	4.66	0.57	มากที่สุด
3. เนื้อหาเรียงลำดับเหมาะสม	4.33	1.15	มาก
4. เนื้อหาเหมาะสมกับผู้เรียนและระดับชั้น	4.66	0.57	มากที่สุด
5. การนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับประเพณีท้องถิ่นถูกต้อง	4.66	0.57	มากที่สุด
6. การนำเสนอเนื้อหาชัดเจนเข้าใจง่าย	4.6	1.17	มากที่สุด
7. เนื้อหาทำให้ผู้เรียนอนุรักษ์ประเพณีท้องถิ่น	4.33	0.57	มาก
8. กิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.66	0.57	มากที่สุด
9. กิจกรรมช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด
10. แบบทดสอบก่อนเรียน หลังเรียน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	4.66	0.57	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	4.66	0.57	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผลการวิเคราะห์คุณภาพด้านเนื้อหาของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.57)

รายการประเมินที่มีค่าระดับมากที่สุด คือ 5.00 ได้แก่ จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับตัวชี้วัด และ กิจกรรมช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ระดับ 4.66 ได้แก่ เนื้อหาสอดคล้องกับตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ เนื้อหาเหมาะสมกับผู้เรียนและระดับชั้น การนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับประเพณีท้องถิ่นถูกต้อง กิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และแบบทดสอบก่อนเรียน หลังเรียน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้

2.2 ผลการประเมินคุณภาพด้านการออกแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 4.2 แสดงผลการประเมินคุณภาพด้านการออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี 3 คน

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับคุณภาพ
1. ส่วนประกอบของหนังสือเหมาะสม	4.66	0.57	มากที่สุด
2. คำแนะนำการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีความชัดเจน	4.00	0.00	มาก
3. เนื้อหาในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีการจัดลำดับได้เหมาะสม	4.66	0.57	มากที่สุด
4. ตัวอักษรมีความชัดเจน และอ่านง่าย	4.66	0.57	มากที่สุด
5. สีของตัวอักษรและสีพื้นมีความเหมาะสม	4.33	1.15	มาก
6. ภาพประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา	4.66	0.57	มากที่สุด
7. ภาพประกอบสวยงาม ชัดเจน	5	0.00	มากที่สุด
8. ปุ่มต่างๆ วางตำแหน่งได้เหมาะสมต่อการใช้	4.33	1.15	มาก
9. การเชื่อมโยงหน้าต่างถูกต้องและรวดเร็ว	4.33	0.57	มาก
10. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ส่งเสริมให้เกิดความความรัก และความภูมิใจในท้องถิ่นของตน	4.66	0.57	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	4.53	0.57	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผลการประเมินคุณภาพด้านการออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.57)

รายการประเมินที่มีค่าระดับมากที่สุด คือ 5.00 ได้แก่ ภาพประกอบสวยงาม ชัดเจน ระดับ 4.66 ได้แก่ ส่วนประกอบของหนังสือเหมาะสม เนื้อหาในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีการจัดลำดับได้เหมาะสม ตัวอักษรมีความชัดเจน และอ่านง่าย ภาพประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ส่งเสริมให้เกิดความความรัก และความภูมิใจในท้องถิ่นของตน

3.3 ผลการการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ จากนักเรียนจำนวน 10 คน ได้ผลการประเมินตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 3.3 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับคุณภาพ
1. บทเรียนมีความน่าสนใจ	2.60	0.52	ปานกลาง
2. คำแนะนำการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีความชัดเจน	2.50	0.53	ปานกลาง
3. รูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ	2.80	0.42	มากที่สุด
4. สีของตัวอักษรและสีพื้นมีความเหมาะสม	3.00	0	มากที่สุด
5. ภาพประกอบสวยงาม ชัดเจน	2.50	0.53	ปานกลาง
6. นักเรียนมีส่วนร่วมกับการเรียน	2.80	0.42	มากที่สุด
7. กิจกรรมท้ายบทสอดคล้องกับเนื้อหา	2.30	0.48	ปานกลาง
8. นักเรียนชอบเรียนจากสื่อการเรียนรู้	2.80	0.42	มากที่สุด
9. สื่อช่วยให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น	2.90	0.32	มากที่สุด
10. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ส่งเสริมให้เกิดความความรักและความภูมิใจในท้องถิ่นของตน	3.00	0	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	2.72	0.36	มากที่สุด

จากตารางที่ 3.3 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 2.72$, S.D. = 0.36)

รายการประเมินที่มีค่าระดับมากที่สุด คือ 3.00 ได้แก่ สีของตัวอักษรและสีพื้นมีความเหมาะสม และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ส่งเสริมให้เกิดความความรัก และความภูมิใจในท้องถิ่นของตน ระดับ 2.90 ได้แก่ สื่อช่วยให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น ระดับ 2.80 ได้แก่ รูปแบบการนำเสนอน่าสนใจ นักเรียนมีส่วนร่วมกับการเรียน นักเรียนชอบเรียนจากสื่อการเรียนรู้นี้

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต 2 ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต 2
2. เพื่อตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต 2

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 3 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 3 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แบบประเมินเพื่อตรวจสอบคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 2 ด้าน และแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน

การดำเนินการศึกษา ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน ดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และเลือกเนื้อหาที่เหมาะสม
2. เลือกเนื้อหาที่เหมาะสมแบ่งเป็นบท โดยผู้ศึกษาได้กำหนดจุดมุ่งหมายว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ควรประกอบด้วยเนื้อหาที่เกี่ยวข้องอะไรบ้าง เนื้อหาที่กำหนดขึ้นเหมาะสมและครอบคลุมตามมาตรฐานตัวชี้วัดและเนื้อหาตามหลักสูตรหรือไม่
3. ศึกษาเอกสารแนวทางการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์และวิเคราะห์องค์ประกอบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
4. การออกแบบโดยผู้วิจัยได้เลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
5. กำหนดเนื้อหา ประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับ ขนเผ่าในจังหวัดน่าน แบ่งเป็น 7 บท ดังนี้

บทที่ 1 ข้อมูลจังหวัดน่าน ประกอบด้วย คำขวัญจังหวัดน่าน ความเป็นมาของจังหวัดน่าน อาณาเขต การปกครอง กลุ่มชาติพันธุ์ของประชากร และประเพณีจังหวัดน่าน

บทที่ 2 คุณค่าของประเพณี ความสำคัญของประเพณีไทย ประเภทของประเพณี คุณค่าของประเพณี และการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและประเพณีไทย

บทที่ 3 ขาวมั่ง ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับขาวมั่ง ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป ภาษา ที่อยู่อาศัย การแต่งกาย ประเพณีขาวมั่ง ได้แก่ ประเพณีปีใหม่มั่ง ประเพณีแต่งงาน

บทที่ 4 ขาวขมุ ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับขาวขมุ ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป ภาษา ที่อยู่อาศัย การแต่งกาย ประเพณีขาวขมุ ได้แก่ ประเพณีสะเดาะเคราะห์ พิธีการนับถือผี

บทที่ 5 ขาวถิ่น (ลัวะ) ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับขาวถิ่น (ลัวะ) ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป ภาษา ที่อยู่อาศัย การแต่งกาย ประเพณีขาวถิ่น (ลัวะ) ได้แก่ ประเพณีกินโสด ประเพณี “กินดอกแดง”

บทที่ 6 ขาวเมี่ยน (เย้า) ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับขาวเมี่ยน (เย้า) ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป ภาษา ที่อยู่อาศัย การแต่งกาย ประเพณีขาวเมี่ยน (เย้า) ได้แก่ วันขึ้นปีใหม่ (เจ็ย เซียง เหยียง) ประเพณีอยู่กรรม

บทที่ 7 ขาวมลาบรี (ตองเหลือง) ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับขาวมลาบรี (ตองเหลือง) ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป ภาษา ที่อยู่อาศัย การแต่งกาย ประเพณีขาวมลาบรี (ตองเหลือง) ได้แก่ ประเพณีการแต่งงาน พิธีเรียกขวัญ

ซึ่งทุกบทจะประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นจุดประสงค์ที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รูปภาพประกอบ ได้แก่ รูปประเพณีต่าง ๆ และกิจกรรมท้ายบท ซึ่งสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ แบบทดสอบหลังเรียน บรรณานุกรม ปกหลัง

6. ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ตรวจสอบคุณภาพด้านเนื้อหา
7. ออกแบบหนังสือหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ด้านเทคโนโลยีการศึกษา
8. ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา ตรวจสอบคุณภาพด้านเทคโนโลยีการศึกษา
9. ให้นักเรียนจำนวน 10 คนประเมินความพึงพอใจ ในการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

1. สรุปผลการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ สรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

1.1 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 ประกอบด้วย หน้าปก คำนำ สารบัญ เนื้อหาทั้งหมด 7 บท ได้แก่ บทที่ 1 ข้อมูลจังหวัดน่าน บทที่ 2 คุณค่าของประเพณี บทที่ 3 ขาวมั่ง บทที่ 4 ขาวขมุ บทที่ 5 ขาวถิ่น (ลัวะ) บทที่ 6 ขาวเมี่ยน (เย้า) และบทที่ 7 ขาวมลาบรี (ตองเหลือง) ซึ่งทุกบทจะประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นจุดประสงค์ที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้

ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รูปภาพประกอบ ได้แก่ รูปประเพณีต่าง ๆ และกิจกรรมทำยบท ซึ่งสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ แบบทดสอบหลังเรียน บรรณานุกรม ปกหลัง

1.2 คุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ในด้านเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 ในด้านการออกแบบ ผู้เชี่ยวชาญประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 และด้านความพึงพอใจของนักเรียน นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.73

2. อภิปรายผล

จากการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 พบประเด็นอภิปรายผล ดังนี้

2.1 ผู้ศึกษาได้สร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่านเขต 2 ตามโครงสร้างของ ไพฑูรย์ ศรีฟ้า (2551, น. 17-18) กล่าวว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ประกอบด้วย หน้าปก คำนำ สารบัญ สารของหนังสือแต่ละหน้า ประกอบด้วย หน้าหนังสือ ข้อความ ภาพประกอบ ที่มีลักษณะเชื่อมโยง เนื้อหา อ้างอิง ปกหลัง และ Barker (1996) อ้างถึงใน บุญส่ง เศรษฐสิงห์ (2553) กล่าวว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นหนังสือที่บรรจุภาพนิ่งต่าง ๆ มีแต่เฉพาะเนื้อหาแต่ไม่มีเสียง

นอกจากนี้ โครงการรักการอ่าน (2557) กล่าวถึง หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ว่าเป็นหนังสือที่ผู้อ่านสามารถรับสารได้เพียงช่องทางเดียว นักเรียนสามารถศึกษาด้วยตนเอง หรือใช้เป็นสื่อประกอบการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน และ Barker (1992) อ้างถึงใน วารุณี คงวิมล (2559, น. 15-17) ได้กล่าวถึง หนังสือเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (Static Picture Books) ว่าเป็นหนังสือที่เน้นการจัดเก็บ และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบของภาพนิ่งหรืออัลบั้มภาพเป็นหลัก เสริมด้วยการนำศักยภาพของคอมพิวเตอร์มาใช้ในการนำเสนอ เช่น การเลือกภาพที่ต้องการ การขยายหรือย่อขนาดของภาพหรือตัวอักษร การสำเนาหรือการถ่ายโอนภาพ การแต่งเติมภาพ การเลือกเฉพาะส่วนของภาพ (cropping) หรือเพิ่มข้อมูลเชื่อมโยงภายใน (Linking information) เช่น เชื่อมข้อมูลอธิบายเพิ่มเติม เชื่อมข้อมูลเสียงประกอบ อีกทั้งภาสกร เรืองรอง (2557, น. 2-3) ได้กล่าวถึงหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ว่าเป็นหนังสือที่สร้างและใช้งานบนคอมพิวเตอร์เดสทอป เพื่อทำการอ่าน

2.2 การตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 พบว่าคุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ในด้านเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญประเมินภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 ในด้านเทคโนโลยีการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญประเมินภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 และด้านความพึงพอใจของนักเรียน นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.73 ทั้งนี้เนื่องจากผู้ศึกษาได้สร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ตามแนวคิดของ Barker (1996) อ้างถึงใน บุญส่ง เศรษฐสิงห์ (2553) ที่กล่าวว่า หนังสือประเภท Intelligent Electronic Books คือหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่วิเคราะห์ถึง พฤติกรรมของผู้ใช้และต้องการ การเคลื่อนไหวของการปรับพฤติกรรมของแต่ละคน เพื่อใช้ในการปรับปรุงคุณภาพของการมีปฏิสัมพันธ์ของผู้ใช้ เช่น หนังสือที่ใช้ในการช่วยสนับสนุนการเรียนการสอน โดยผู้เรียนสามารถเรียนได้จากหน้าจอโดยมีการให้คำแนะนำ ความช่วยเหลือต่าง ๆ

นอกจากนี้ โครงการรักการอ่าน (2557) ได้กล่าวถึง รูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ประเภท (Automated Textbook Books) ว่าเป็นหนังสือเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่มีลักษณะการเข้าถึงข้อมูลส่วนใหญ่แบบแต่ละรุ่นไปตามลำดับ (Sequence) จากนั้นก็จะมีกรอ่านเนื้อหาเหล่านั้นไปเรื่อย ๆ จนจบบท และอาจอ่านบทต่อไปตามลำดับ นอกจากนี้ยังเป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ช่องทางการสื่อสารทางเดียว ที่ผู้อ่านสามารถรับสารได้เพียงช่องทางเดียว และยังเป็นรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบตั้งคำถาม (Interrogational) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์รูปแบบนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการทดสอบ สอบย่อย และประเมินผลกิจกรรม โดยวัดจากความรู้ที่ได้จากการศึกษาหัวข้อที่เกี่ยวข้อง

3. ข้อเสนอแนะ

การพัฒนาการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้นในครั้งต่อไปมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

3.1.1 ครูผู้สอนต้องให้คำแนะนำวิธีการเรียนรู้กับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนที่นักเรียนจะทำการเรียนรู้ด้วยตนเอง และควรให้นักเรียนศึกษาข้อมูลเพิ่มเติม

3.1.2 ควรจัดให้มีคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์เสริมต่าง ๆ ให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน และควรตรวจสอบความพร้อมของคอมพิวเตอร์ให้พร้อมใช้งานเสมอ

3.1.3 ควรมีการพัฒนาสมรรถนะพื้นฐานของนักเรียน ด้านความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ เพื่อสามารถใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ด้วยตนเอง

3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการวิจัยและพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ไปใช้ในการจัดการเรียนสาระอื่น ๆ หรือพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ

3.2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับมัลติมีเดียให้มากขึ้น เช่น ภาพเคลื่อนไหว วิดีโอ และเพลงประกอบ เพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2554). *กรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ระยะ พ.ศ. 2554 – 2563 ของประเทศไทย ICT2020*. กรุงเทพฯ: กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2551). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ครรชิต มัลลียงศ์. (2540). *นวัตกรรมทางเทคโนโลยี 2000*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- จूरिภรณ์ ปุยะพันธ์. (2557). *การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- ชวนพิศ ปะภิระนภา. (2554). *การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การอ่านและเขียนคำมาตราตัวสะกด แม่ก กน และกม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1*. (การค้นคว้าอิสระ-ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- นิตยา เดวีเลาะ. (2557). *ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุดมาตราตัวสะกดไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์, ฉะเชิงเทรา.
- นุชจรี สละริม. (2558). *การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์ เรื่อง จำนวน สุภาพิต คำพังเพย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- บทบาทสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ. (ม.ป.ป.). สืบค้นจาก <http://www.vcharkam.com/blog/43315>.
- บุญเลิศ ส่องสว่าง. (2553). *เทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา Educational Tehnology and Communicatios*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช.
- บุญส่ง เศรษฐสิงห์. (2553). *ประเภทและคุณสมบัติพื้นฐานของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์*. สืบค้นจาก <https://www.gotoknow.org/posts/314082>.
- ปิลันธนา สงวนบุญญพงษ์. (2542). *การพัฒนาและหาประสิทธิภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบ สื่อประสม เรื่อง สื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). วิทยาลัยสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, กรุงเทพฯ.

- พงษ์ศิริ บุญอำนวย. (2556). *การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง มาตรการตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- พวงผกา ลีอยศ. (2554). *การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง มาตรการตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เป็นชาวเขาเผ่าม้ง*. (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญาการศึกษา-มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- ไพฑูริย์ ศรีฟ้า. (2551). *E-Book หนังสือพูดได้*. กรุงเทพฯ: ฐานบุ๊คส์.
- ภาวิณี ภูมิเอี่ยม. (2558). *การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านบทร้อยกรองประเภท กาพย์ยานี 11 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญา-การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- ภาสกร เรืองรอง. (2557). *การพัฒนาอีบุ๊กบนคอมพิวเตอร์แบบพกพา e-book บน Table PC*. กรุงเทพฯ: พรทิชา.
- วารุณี คงวิมล (2559). *การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book) เรื่อง การใช้โปรแกรม Photoshop เพื่อผลิตสื่อการสอน สำหรับครูระดับประถมศึกษา*. ชลบุรี: สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิกิพีเดีย. (2558). *ข้อมูลจังหวัดน่าน*. สืบค้นจาก <https://th.wikipedia.org/wiki>.
- แวววิไล จำปาศักดิ์. (2560). *การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ลักษณะนาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญา-การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุรารัตน์ ชำนาญเหนาะ. (2555). *การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-book) ประกอบการสอนหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา.
- สุวรรณ บัวศรี. (2554). *หนังสืออิเล็กทรอนิกส์*. สืบค้นจาก <https://www.gotoknow.org/posts/446337>.

- อลิษา มิตรานนท์. (2556). ปัจจัยที่กำหนดการตัดสินใจซื้อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ กรณีศึกษานักศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (การค้นคว้าอิสระปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ออนไลน์. (2557). โครงการรณรงค์การอ่าน. สืบค้นจาก <http://newprojectebook1122blogspot.com/2014/11/2.html>.
- อารี พันธุ์มณี. (2557). ฝึกให้คิดเป็น คิดให้สร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Barker, Philip. (1992). Electronic Books and Libraries of the future. *The Electronic Libracy*, 139-149.

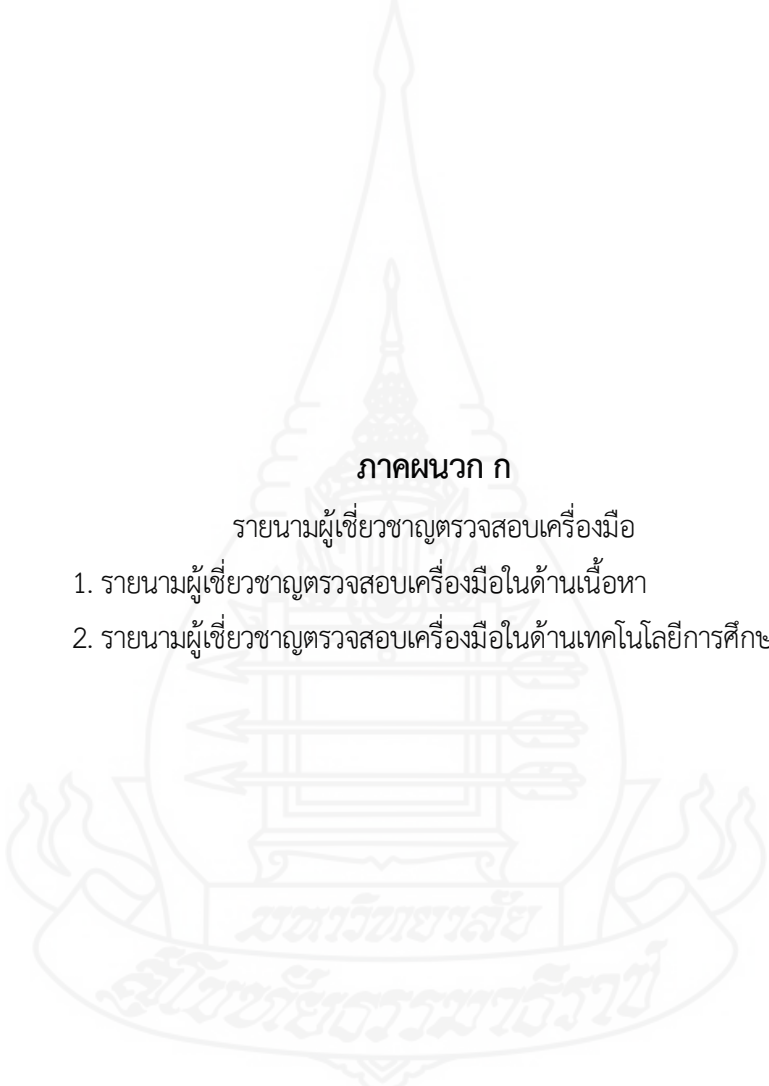

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในด้านเนื้อหา
2. รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในด้านเทคโนโลยีการศึกษา

ภาคผนวก ข

แบบตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

1. แบบตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ด้านเนื้อหา
2. แบบตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ด้านเทคโนโลยี
3. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

แบบประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้าน
จังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับ
ระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

- ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็น
		5	4	3	2	1	
1	จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับตัวชี้วัด						
2	เนื้อหาสอดคล้องกับตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้						
3	เนื้อหาเรียงลำดับเหมาะสม						
4	เนื้อหาเหมาะสมกับผู้เรียนและระดับชั้น						
5	การนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับประเพณีท้องถิ่นถูกต้อง						
6	การนำเสนอเนื้อหาชัดเจนเข้าใจง่าย						
7	เนื้อหาทำให้ผู้เรียนอนุรักษ์ประเพณีท้องถิ่น						
8	กิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้						
9	กิจกรรมช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้						
10	แบบทดสอบก่อนเรียน หลังเรียน สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์การเรียนรู้						

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา

แบบประเมินคุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

ระดับ	5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับ	4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ระดับ	3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับ	2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ระดับ	1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็น
		5	4	3	2	1	
1	ส่วนประกอบของหนังสือเหมาะสม						
2	คำแนะนำการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีความชัดเจน						
3	เนื้อหาในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีการจัดลำดับได้เหมาะสม						
4	ตัวอักษรมีความชัดเจน และอ่านง่าย						
5	สีของตัวอักษรและสีพื้นมีความเหมาะสม						
6	ภาพประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา						
7	ภาพประกอบสวยงาม ชัดเจน						
8	ปุ่มต่าง ๆ วางตำแหน่งได้เหมาะสมต่อการใช้งาน						
9	การเชื่อมโยงหน้าต่างถูกต้องและรวดเร็ว						
10	หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ส่งเสริมให้เกิดความรัก และความภูมิใจในท้องถิ่นของตน						

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์
เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน โดยมีระดับ
และความหมาย ดังนี้

ระดับ	3	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับ	2	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับ	1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			ข้อคิดเห็น
		3	2	1	
1	บทเรียนมีความน่าสนใจ				
2	คำแนะนำการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีความชัดเจน				
3	รูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ				
4	สีของตัวอักษรและสีพื้นมีความเหมาะสม				
5	ภาพประกอบสวยงาม ชัดเจน				
6	นักเรียนมีส่วนร่วมกับการเรียน				
7	กิจกรรมท้ายบทสอดคล้องกับเนื้อหา				
8	นักเรียนชอบเรียนจากสื่อการเรียนรู้นี้				
9	สื่อช่วยให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น				
10	หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ส่งเสริมให้เกิดความความรัก และความภูมิใจในท้องถิ่นของตน				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

ภาคผนวก ค

ผลการตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

1. ผลการตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ด้านเนื้อหา
2. ผลการตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ด้านเทคโนโลยี
3. ผลการตรวจสอบความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

แบบประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

- ระดับ 5 หมายถึงเห็นด้วยมากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึงเห็นด้วยมาก
ระดับ 3 หมายถึงเห็นด้วยปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึงเห็นด้วยน้อย
ระดับ 1 หมายถึงเห็นด้วยน้อยที่สุด

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็น
		5	4	3	2	1	
1	จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับตัวชี้วัด	✓					
2	เนื้อหาสอดคล้องกับตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้		✓				
3	เนื้อหาเรียงลำดับเหมาะสม			✓			
4	เนื้อหาเหมาะสมกับผู้เรียนและระดับชั้น		✓				
5	การนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับประเพณีท้องถิ่นถูกต้อง	✓					
6	การนำเสนอเนื้อหาชัดเจนเข้าใจง่าย	✓					
7	เนื้อหาทำให้ผู้เรียนอนุรักษ์ประเพณีท้องถิ่น		✓				
8	กิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	✓					
9	กิจกรรมช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้	✓					
10	แบบทดสอบก่อนเรียน หลังเรียน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	✓					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นางสาวสมร ยาสาร)

ตำแหน่ง ข้าราชการบำนาญ

สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

แบบประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

- ระดับ 5 หมายถึงเห็นด้วยมากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึงเห็นด้วยมาก
ระดับ 3 หมายถึงเห็นด้วยปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึงเห็นด้วยน้อย
ระดับ 1 หมายถึงเห็นด้วยน้อยที่สุด

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็น
		5	4	3	2	1	
1	จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับตัวชี้วัด	✓					
2	เนื้อหาสอดคล้องกับตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้	✓					
3	เนื้อหาเรียงลำดับเหมาะสม	✓					
4	เนื้อหาเหมาะสมกับผู้เรียนและระดับชั้น	✓					
5	การนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับประเพณีท้องถิ่นถูกต้อง		✓				
6	การนำเสนอเนื้อหาชัดเจนเข้าใจง่าย	✓					
7	เนื้อหาทำให้ผู้เรียนอนุรักษ์ประเพณีท้องถิ่น		✓				
8	กิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้		✓				
9	กิจกรรมช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้	✓					
10	แบบทดสอบก่อนเรียน หลังเรียน สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์การเรียนรู้		✓				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นางสาวพรพิมล ยอดแก้ว)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

แบบประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็น
ของท่าน

- ระดับ 5 หมายถึงเห็นด้วยมากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึงเห็นด้วยมาก
ระดับ 3 หมายถึงเห็นด้วยปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึงเห็นด้วยน้อย
ระดับ 1 หมายถึงเห็นด้วยน้อยที่สุด

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็น
		5	4	3	2	1	
1	จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับตัวชี้วัด	✓					
2	เนื้อหาสอดคล้องกับตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้		✓				
3	เนื้อหาเรียงลำดับเหมาะสม	✓					
4	เนื้อหาเหมาะสมกับผู้เรียนและระดับชั้น	✓					
5	การนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับประเพณีท้องถิ่นถูกต้อง		✓				
6	การนำเสนอเนื้อหาชัดเจนเข้าใจง่าย			✓			
7	เนื้อหาทำให้ผู้เรียนอนุรักษ์ประเพณีท้องถิ่น	✓					
8	กิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	✓					
9	กิจกรรมช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้	✓					
10	แบบทดสอบก่อนเรียน หลังเรียน สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์การเรียนรู้	✓					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นายคมสันต์ ชันทะสอน)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

แบบประเมินคุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

ระดับ	5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับ	4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ระดับ	3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับ	2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ระดับ	1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็น
		5	4	3	2	1	
1	ส่วนประกอบของหนังสือเหมาะสม	✓					
2	คำแนะนำการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีความชัดเจน		✓				
3	เนื้อหาในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีการจัดลำดับได้เหมาะสม	✓					
4	ตัวอักษรมีความชัดเจน และอ่านง่าย	✓					
5	สีของตัวอักษรและสีพื้นมีความเหมาะสม	✓					
6	ภาพประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา	✓					
7	ภาพประกอบสวยงาม ชัดเจน	✓					
8	ปุ่มต่างๆ วางตำแหน่งได้เหมาะสมต่อการใช้	✓					
9	การเชื่อมโยงหน้าต่างถูกต้องและรวดเร็ว		✓				
10	หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ส่งเสริมให้เกิดความความรักและความภูมิใจในท้องถิ่นของตน	✓					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นางสาวสมร ยาสาร)

ตำแหน่ง ข้าราชการบำนาญ

แบบประเมินคุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

ระดับ	5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับ	4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ระดับ	3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับ	2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ระดับ	1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็น
		5	4	3	2	1	
1	ส่วนประกอบของหนังสือเหมาะสม		✓				
2	คำแนะนำการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีความชัดเจน		✓				
3	เนื้อหาในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีการจัดลำดับได้เหมาะสม		✓				
4	ตัวอักษรมีความชัดเจน และอ่านง่าย		✓				
5	สีของตัวอักษรและสีพื้นมีความเหมาะสม			✓			
6	ภาพประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา		✓				
7	ภาพประกอบสวยงาม ชัดเจน	✓					
8	ปุ่มต่างๆ วางตำแหน่งได้เหมาะสมต่อการใช้งาน			✓			
9	การเชื่อมโยงหน้าต่างถูกต้องและรวดเร็ว		✓				
10	หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ส่งเสริมให้เกิดความความรักและความภูมิใจในท้องถิ่นของตน		✓				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นางสาวสุวิมล ลียศ)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

แบบประเมินคุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

ระดับ	5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับ	4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ระดับ	3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับ	2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ระดับ	1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็น
		5	4	3	2	1	
1	ส่วนประกอบของหนังสือเหมาะสม	✓					
2	คำแนะนำการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีความชัดเจน		✓				
3	เนื้อหาในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีการจัดลำดับได้เหมาะสม	✓					
4	ตัวอักษรมีความชัดเจน และอ่านง่าย	✓					
5	สีของตัวอักษรและสีพื้นมีความเหมาะสม	✓					
6	ภาพประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา	✓					
7	ภาพประกอบสวยงาม ชัดเจน	✓					
8	ปุ่มต่างๆ วางตำแหน่งได้เหมาะสมต่อการใช้	✓					
9	การเชื่อมโยงหน้าต่างถูกต้องและรวดเร็ว	✓					
10	หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ส่งเสริมให้เกิดความรักและความภูมิใจในท้องถิ่นของตน	✓					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นายเฉลิมพล กวารสิบสอง)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์
เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่านเขต 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน โดยมีระดับ
และความหมาย ดังนี้

ระดับ 3	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับ 2	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับ 1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			ข้อคิดเห็น
		3	2	1	
1	บทเรียนมีความน่าสนใจ		✓		
2	คำแนะนำการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีความชัดเจน	✓			
3	รูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ	✓			
4	สีของตัวอักษรและสีพื้นมีความเหมาะสม	✓			
5	ภาพประกอบสวยงาม ชัดเจน		✓		
6	นักเรียนมีส่วนร่วมกับการเรียน	✓			
7	กิจกรรมท้ายบทสอดคล้องกับเนื้อหา	✓			
8	นักเรียนชอบเรียนจากสื่อการเรียนรู้นี้	✓			
9	สื่อช่วยให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น	✓			
10	หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ส่งเสริมให้เกิดความความรัก และความภูมิใจในท้องถิ่นของตน	✓			

แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์
เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่านเขต 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน โดยมีระดับ
และความหมาย ดังนี้

ระดับ	3	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับ	2	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับ	1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			ข้อคิดเห็น
		3	2	1	
1	บทเรียนมีความน่าสนใจ	✓			
2	คำแนะนำการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีความชัดเจน	✓			
3	รูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ	✓			
4	สีของตัวอักษรและสีพื้นมีความเหมาะสม	✓			
5	ภาพประกอบสวยงาม ชัดเจน		✓		
6	นักเรียนมีส่วนร่วมกับการเรียน	✓			
7	กิจกรรมท้ายบทสอดคล้องกับเนื้อหา		✓		
8	นักเรียนชอบเรียนจากสื่อการเรียนรู้นี้	✓			
9	สื่อช่วยให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น	✓			
10	หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ส่งเสริมให้เกิดความรัก และความภูมิใจในท้องถิ่นของตน	✓			

แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์
เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่านเขต 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน โดยมีระดับ
และความหมาย ดังนี้

ระดับ	3	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับ	2	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับ	1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			ข้อคิดเห็น
		3	2	1	
1	บทเรียนมีความน่าสนใจ		✓		
2	คำแนะนำการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีความชัดเจน	✓			
3	รูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ	✓			
4	สีของตัวอักษรและสีพื้นมีความเหมาะสม	✓			
5	ภาพประกอบสวยงาม ชัดเจน		✓		
6	นักเรียนมีส่วนร่วมกับการเรียน	✓			
7	กิจกรรมท้ายบทสอดคล้องกับเนื้อหา	✓			
8	นักเรียนชอบเรียนจากสื่อการเรียนรู้นี้	✓			
9	สื่อช่วยให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น		✓		
10	หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ส่งเสริมให้เกิดความความรัก และความภูมิใจในท้องถิ่นของตน	✓			

แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์
เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่านเขต 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน โดยมีระดับ
และความหมาย ดังนี้

ระดับ	3	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับ	2	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับ	1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			ข้อคิดเห็น
		3	2	1	
1	บทเรียนมีความน่าสนใจ		✓		
2	คำแนะนำการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีความชัดเจน	✓			
3	รูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ	✓			
4	สีของตัวอักษรและสีพื้นมีความเหมาะสม	✓			
5	ภาพประกอบสวยงาม ชัดเจน		✓		
6	นักเรียนมีส่วนร่วมกับการเรียน	✓			
7	กิจกรรมท้ายบทสอดคล้องกับเนื้อหา		✓		
8	นักเรียนชอบเรียนจากสื่อการเรียนรู้นี้		✓		
9	สื่อช่วยให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น	✓			
10	หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ส่งเสริมให้เกิดความความรัก และความภูมิใจในท้องถิ่นของตน	✓			

แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์
เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่านเขต 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน โดยมีระดับ
และความหมาย ดังนี้

ระดับ	3	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับ	2	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับ	1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			ข้อคิดเห็น
		3	2	1	
1	บทเรียนมีความน่าสนใจ	✓			
2	คำแนะนำการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีความชัดเจน		✓		
3	รูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ	✓			
4	สีของตัวอักษรและสีพื้นมีความเหมาะสม	✓			
5	ภาพประกอบสวยงาม ชัดเจน	✓			
6	นักเรียนมีส่วนร่วมกับการเรียน	✓			
7	กิจกรรมท้ายบทสอดคล้องกับเนื้อหา		✓		
8	นักเรียนชอบเรียนจากสื่อการเรียนรู้นี้	✓			
9	สื่อช่วยให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น	✓			
10	หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ส่งเสริมให้เกิดความความรัก และความภูมิใจในท้องถิ่นของตน	✓			

แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์
เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่านเขต 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน โดยมีระดับ
และความหมาย ดังนี้

ระดับ	3	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับ	2	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับ	1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			ข้อคิดเห็น
		3	2	1	
1	บทเรียนมีความน่าสนใจ	✓			
2	คำแนะนำการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีความชัดเจน		✓		
3	รูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ	✓			
4	สีของตัวอักษรและสีพื้นมีความเหมาะสม	✓			
5	ภาพประกอบสวยงาม ชัดเจน	✓			
6	นักเรียนมีส่วนร่วมกับการเรียน	✓			
7	กิจกรรมท้ายบทสอดคล้องกับเนื้อหา		✓		
8	นักเรียนชอบเรียนจากสื่อการเรียนรู้นี้	✓			
9	สื่อช่วยให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น	✓			
10	หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ส่งเสริมให้เกิดความความรัก และความภูมิใจในท้องถิ่นของตน	✓			

แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์
เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่านเขต 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน โดยมีระดับ
และความหมาย ดังนี้

ระดับ	3	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับ	2	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับ	1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			ข้อคิดเห็น
		3	2	1	
1	บทเรียนมีความน่าสนใจ	✓			
2	คำแนะนำการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีความชัดเจน		✓		
3	รูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ	✓			
4	สีของตัวอักษรและสีพื้นมีความเหมาะสม	✓			
5	ภาพประกอบสวยงาม ชัดเจน	✓			
6	นักเรียนมีส่วนร่วมกับการเรียน		✓		
7	กิจกรรมท้ายบทสอดคล้องกับเนื้อหา		✓		
8	นักเรียนชอบเรียนจากสื่อการเรียนรู้นี้	✓			
9	สื่อช่วยให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น	✓			
10	หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ส่งเสริมให้เกิดความความรัก และความภูมิใจในท้องถิ่นของตน	✓			

แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์
เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่านเขต 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน โดยมีระดับ
และความหมาย ดังนี้

ระดับ	3	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับ	2	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับ	1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			ข้อคิดเห็น
		3	2	1	
1	บทเรียนมีความน่าสนใจ		✓		
2	คำแนะนำการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีความชัดเจน	✓			
3	รูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ		✓		
4	สีของตัวอักษรและสีพื้นมีความเหมาะสม	✓			
5	ภาพประกอบสวยงาม ชัดเจน	✓			
6	นักเรียนมีส่วนร่วมกับการเรียน	✓			
7	กิจกรรมท้ายบทสอดคล้องกับเนื้อหา		✓		
8	นักเรียนชอบเรียนจากสื่อการเรียนรู้	✓			
9	สื่อช่วยให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น	✓			
10	หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ส่งเสริมให้เกิดความความรัก และความภูมิใจในท้องถิ่นของตน	✓			

แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์
เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่านเขต 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน โดยมีระดับ
และความหมาย ดังนี้

ระดับ	3	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับ	2	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับ	1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			ข้อคิดเห็น
		3	2	1	
1	บทเรียนมีความน่าสนใจ	✓			
2	คำแนะนำการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีความชัดเจน		✓		
3	รูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ	✓			
4	สีของตัวอักษรและสีพื้นมีความเหมาะสม	✓			
5	ภาพประกอบสวยงาม ชัดเจน		✓		
6	นักเรียนมีส่วนร่วมกับการเรียน	✓			
7	กิจกรรมท้ายบทสอดคล้องกับเนื้อหา	✓			
8	นักเรียนชอบเรียนจากสื่อการเรียนรู้นี้		✓		
9	สื่อช่วยให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น	✓			
10	หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ส่งเสริมให้เกิดความความรัก และความภูมิใจในท้องถิ่นของตน	✓			

แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์
เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่านเขต 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน โดยมีระดับ
และความหมาย ดังนี้

ระดับ	3	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับ	2	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับ	1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			ข้อคิดเห็น
		3	2	1	
1	บทเรียนมีความน่าสนใจ	✓			
2	คำแนะนำการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีความชัดเจน		✓		
3	รูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ		✓		
4	สีของตัวอักษรและสีพื้นมีความเหมาะสม	✓			
5	ภาพประกอบสวยงาม ชัดเจน	✓			
6	นักเรียนมีส่วนร่วมกับการเรียน		✓		
7	กิจกรรมท้ายบทสอดคล้องกับเนื้อหา		✓		
8	นักเรียนชอบเรียนจากสื่อการเรียนรู้นี้	✓			
9	สื่อช่วยให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น	✓			
10	หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ส่งเสริมให้เกิดความความรัก และความภูมิใจในท้องถิ่นของตน	✓			

ภาคผนวก ง

ตัวอย่าง หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

เรื่อง การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	๗
คำแนะนำสำหรับนักเรียนในการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E Book)	1
แบบทดสอบก่อนเรียน	2
บทที่ 1 ข้อมูลจังหวัดจันทบุรี	3
บทที่ 2 คุณค่าของประเพณี	18
บทที่ 3 ประเพณีชาวมัง	25
บทที่ 4 ประเพณีชาวมู	32
บทที่ 5 ประเพณีชาวมิน (ส่วะ)	38
บทที่ 6 ประเพณีชาวมเยิน (ย้า)	46
บทที่ 7 ประเพณีชาวมลาบรี (คองเหลือง)	57
แบบทดสอบหลังเรียน	64
บรรณานุกรม	65

คำแนะนำสำหรับนักเรียนในการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E Book)

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต 2 จัดทำขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับประเพณีพื้นบ้านของจังหวัดน่าน มีเนื้อหาบทเรียนทั้งหมด 7 บท ดังนี้

- บทที่ 1 เรื่อง ข้อมูลจังหวัดน่าน
- บทที่ 2 เรื่อง คุณค่าของประเพณี
- บทที่ 3 เรื่อง ประเพณีชาวม้ง
- บทที่ 4 เรื่อง ประเพณีชาวขม
- บทที่ 5 เรื่อง ประเพณีชาวมิน (สัวะ)
- บทที่ 6 เรื่อง ประเพณีชาวมือน (เข่า)
- บทที่ 7 เรื่อง ประเพณีชาวมลาบรี (คองเหลือง)

วิธีใช้งานหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

1. นักเรียนเปิดเครื่องคอมพิวเตอร์และเปิดไฟล์หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน
2. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อทำครบทุกข้อระบบจะประมวลผลการทดสอบให้กับผู้ทดสอบ
3. นักเรียนคลิกเลือกเรื่องที่ต้องการศึกษาในหน้าสารบัญหรือศึกษาไปทีละบท
4. เมื่อศึกษาครบทุกบทเรียนแล้ว ให้ทำกิจกรรมท้ายบทในใบกิจกรรม และทำแบบทดสอบหลังเรียน
5. หากหัวข้อใดที่นักเรียนไม่เข้าใจ สามารถติดต่อครูผู้สอนเพื่อขอคำชี้แนะเพิ่มเติมได้

แบบทดสอบก่อนเรียน

เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คำชี้แจง แบบทดสอบนี้เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย จำนวน 40 ข้อ คะแนนเต็ม 40 คะแนน ให้นักเรียนทำทุกข้อ มีเวลาทำแบบทดสอบชุดนี้ 30 นาที

เริ่มทำแบบทดสอบ

ข้อมูลจังหวัดน่าน

บทที่ 1
ข้อมูลจังหวัดน่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนอธิบายคำขวัญของจังหวัดน่านได้
2. นักเรียนสรุปความเป็นมาของจังหวัดน่านได้
3. นักเรียนระบุอาณาเขตของจังหวัดน่านได้
4. นักเรียนสรุปการปกครองของจังหวัดน่านได้
5. นักเรียนแยกกลุ่มชาติพันธุ์ของประชากรจังหวัดน่านได้
6. นักเรียนวิเคราะห์คุณค่าของประเพณีจังหวัดน่านได้
7. นักเรียนวิเคราะห์คุณค่าของภูมิปัญญาจังหวัดน่านได้

บทที่ 1
ข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดน่าน

1. คำขวัญจังหวัดน่าน
"แข่งเรือลือเลื่อง เมืองงาช้างดำ จิตรกรรมวัดภูมินทร์ แดนดินส้มสีทอง เรืองรองพระธาตุแช่แห้ง"

"แข่งเรือลือเลื่อง"
ประเพณีแข่งเรือจังหวัดน่าน เป็นประเพณีที่มีมาตั้งแต่โบราณ ซึ่งจัดแข่งขันในช่วงงานตามถ้วยชดาก ช่วงปลายเดือนกันยายนของทุกปี ซึ่งเป็นช่วงที่เพิ่งเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตร จึงเป็นเวลาที่ชาวบ้านสนุกสนาน อีกทั้งยังเป็นฤดูน้ำหลาก แม่น้ำน่านขึ้นเกือบล้นตลิ่ง

เอกลักษณ์ของเรือจังหวัดน่าน เป็นเรือที่ขุดจากไม้ตะเคียนหรือตะเคียนทอง เชื่อว่ามีความทนทานและหนักไม่แรง โดยเฉพาะหัวเรือแกะสลักเป็นหัวพระญานาคแบบล้านนา ส่วนท้ายเรือสลักเป็นหางของพระญานาค มีความสวยงาม เชื่อกันว่าพระญานาคมีความศักดิ์สิทธิ์ ประเพณีแข่งเรือได้สร้างความรัก ความสามัคคี และความสามัคคีอันดีของชนเมืองน่าน

ประเพณีแข่งเรือจังหวัดน่าน

"เมืองงาช้างดำ"

จังหวัดน่าน เป็นจังหวัดเดียวของไทยที่มีงาช้างดำเป็นสมบัติคู่บ้านคู่เมือง งาช้างดำนี้มีสีน้ำตาลเข้ม มีความยาว 97 ซม. เส้นรอบวง 47 ซม. ส่วนปลายมน มีจารึกอักษรล้านนากำกับไว้ว่า "กึ่งนี้หนักหนึ่งหมื่นห้าพัน" (ประมาณ 18 กิโลกรัม)

"งาช้างดำ" ไม่ปรากฏหลักฐานว่าได้มาอย่างไร มีเพียงตำนานเล่าต่อกันมาว่า เจ้าผู้ครองนครน่านได้มาจากเมืองเชียงตุง เป็นสมบัติของเจ้าผู้ครองนครน่านที่ตกทอดสืบต่อกันมา ต่อมาเมื่อเจ้ามหาพรหม-สุรชาติ เจ้าผู้ครองนครน่านองค์สุดท้ายถึงแก่พิราลัยในปี 2474 ยุทธหัตถ์นันทนเมืองงาช้างดำนี้ให้แก่กรมศิลปากร ปัจจุบันเก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑสถาน

งาช้างดำ

"จิตรกรรมวัดภูมินทร์"

จิตรกรรมฝาผนังในวิหารวัดภูมินทร์ เป็นงานมรดกชิ้นเอกของจังหวัดน่าน เป็นงานศิลปะที่งดงาม และยังเป็นภาพจิตรกรรมที่บันทึกเรื่องราวความคิดของชาวบ้านในอดีต

ภาพจิตรกรรมฝาผนังในวิหารวัดภูมินทร์ เขียนขึ้นเมื่อประมาณปี 2410-2417 ในสมัยพระเจ้าอินทวิชิตราช เจ้าผู้ครองนครน่าน หรือในช่วงรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ผนังด้านทิศเหนือ ตะวันออก และใต้ เป็นภาพพระพุทธรูปประจำพระตำบับปางมารวิชัย มีพระสาวกนั่งข้างละ 2 องค์ ต่ำลงมาเป็นภาพเขียนขนาดเล็กล้อมรอบตลอดทั้งสามด้าน เช่นเรื่อง "คันธกุมารชาดก"

ส่วนผนังด้านทิศตะวันตก ตอนบนเป็นภาพพระพุทธรูปปางไสยาสน์เล่าพุทธประวัติตอนเสด็จปรินิพพาน มีพระอัครสาวกทั้งสององค์เฝ้าแทน ตอนล่างลงมา เป็นภาพเล่าเรื่อง "พระเนมิราชชาดก" และยังมีการจิตรกรรมที่แสดงถึงวิถีชีวิตชาวบ้านในอดีต เช่น ลักษณะบ้านเรือน การแต่งกาย การทอผ้าด้วยกี่ห้อมมือ การสักยันต์ของชาวไทลื้อหรือลาวท่งคำ ชาวต่างประเทศ เป็นต้น

จิตรกรรมฝาผนังในวิหารวัดภูมินทร์

"แดนดินส้มสีทอง"

ในช่วงฤดูหนาว สองฝั่งถนนเส้นหลักของเมืองน่านจะเหลืองอร่ามไปด้วยส้มสีทอง ที่พ่อค้าแม่ค้านำออกมาวางจำหน่ายแก่ผู้สัญจรไปมา ส้มสีทองคือ สายพันธุ์ส้มเขียวหวาน โดยเมื่อปี 2480 อาจารย์คำพร บุชนิยม อดีตศึกษานิกร จ. น่าน ได้นำกิ่งตอนส้มเขียวหวานมาปลูก เมื่อออกผล แทนที่เปลือกจะมีสีเขียวเหมือนต้นพันธุ์เดิม กลับเป็นสีเหลืองทองสวยงาม ทั้งยังเปลือกบาง ฉ่ำฉ่ำ และมีรสชาติอร่อยกว่าพันธุ์ดั้งเดิมคือหวานอมเปรี้ยวติด ๆ นั่นเป็นของดีที่เมืองน่านนับแต่บัดนั้น

ปัจจุบันพื้นที่ปลูกส้มสีทองในจังหวัดน่าน กระจายไปตามอำเภอต่างๆ เช่น อำเภอทุ่งช้าง อำเภอท่าวังผา อำเภอเวียงสา อำเภอปัว เป็นต้น โดยส่วนใหญ่ปลูกตามที่ราบเชิงเขาที่มีน้ำไหลผ่าน

ส้มสีทอง

บทที่ 2
คุณค่าของประเพณี

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนอธิบายความสำคัญของประเพณีไทยได้
2. นักเรียนบอกประเภทของประเพณีไทยได้
3. นักเรียนวิเคราะห์คุณค่าของประเพณีไทยได้
4. นักเรียนสรุปความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและประเพณีไทยได้

บทที่ 2
คุณค่าของประเพณี

1.ความสำคัญของประเพณีไทย

พจนานุกรมภาษาไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้กำหนดความหมายของคำว่า "ประเพณีไทย" ไว้ว่าชนบทรวมธรรมเนียมแบบแผน ซึ่งสามารถแยกค่าต่างๆ ออกได้เป็น ขนบ มีความหมายว่า ระเบียบแบบอย่าง ธรรมเนียมมีความหมายว่า ที่นิยมใช้กันมา และเมื่อนำมารวมกันแล้วมีความหมายว่า ความประพฤติที่คนส่วนใหญ่ยึดถือเป็นแบบแผน และได้ทำการปฏิบัติสืบต่อกันมา จนเป็นค่านิยมที่แพร่ไพเราะต่อไป ประพฤติปฏิบัติต่อกันต่อไป

ประเพณีไทย หมายถึง กิจกรรมที่มีการปฏิบัติสืบเนื่องกันมาจนกลายเป็นเอกลักษณ์ เป็นกฎระเบียบในการประพฤติปฏิบัติตน และมีความสำคัญต่อสังคมจนส่งอิทธิพลต่อสังคมในด้านต่างๆ เช่น การแต่งกาย ภาษา วัฒนธรรม ศาสนา ศิลปกรรม กฎหมาย คุณธรรม ความเชื่อ ฯลฯ

ประเพณีของไทยให้ความสำคัญในการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันเช่น มารยาทในท้องรับประทานอาหาร การให้ความสำคัญกับผู้อาวุโส ผู้เฒ่าผู้แก่ผู้สูงอายุ ซึ่งมีความเคารพผู้ใหญ่ ประเพณีจึงเรียกได้ว่าเป็นวิถีแห่งการดำเนินชีวิตของสังคม ที่รับเอาอิทธิพลมาจากสิ่งแวดล้อมภายนอกที่เข้าสู่สังคม รับเอาแบบปฏิบัติที่หลากหลายเข้ามาผสมผสานในการดำเนินชีวิตโดยเฉพาะศาสนา ซึ่งมีอิทธิพลต่อประเพณีไทยมากที่สุด วิทยาศาสตร์ต่างๆ ในประเทศไทยสะท้อนให้เห็นถึงอิทธิพลของพุทธศาสนาที่มีต่อสังคมไทยและชี้ให้เห็นว่าชาวไทยให้ความสำคัญในการบำรุงพุทธศาสนาด้วยการสร้างสิ่งปรารถนาเพื่อใช้ในพิธีกรรมทางศาสนา ตั้งแต่โบราณกาล อย่างไม่คิดี้อิทธิพลจากศาสนาอื่นเช่น ศาสนาพราหมณ์ และการอพยพของชาวต่างชาติเช่น คนจีนที่มีอิทธิพลของประเพณีไทย

บทที่ 2
คุณค่าของประเพณี

5.4 ชาวไทเขิน หรือ ชาวซิ่น อพยพมาจากเชียงตุง ปัจจุบันส่วนใหญ่จะถูกกลืนทางวัฒนธรรมจากคนเมือง ทั้งภาษาชุดและเครื่องแต่งกาย แต่บางหมู่บ้านยังมีมีการนับถือผีเจ้าเมืองของไทเขินอยู่ ซึ่งรู้ว่าเป็นไทเขิน เช่นบ้านหนองม่วง อำเภอท่าวังผา สำนักบ้านเขินฮ้าง ตำบลอม อำเภอท่าวังผา ถูกชาวไทเชื้อกลืนวัฒนธรรมและไม่เหลือเค้าของชาวไทเขิน

5.5 ชาวไทใหญ่ หรือ เย้า หรือ ไตโหลง มีถิ่นฐานในรัฐฉาน และเขียงตุง อาศัยอยู่บริเวณแนวอำเภอยุ่งฮ้าง ในปัจจุบันถูกกลืนวัฒนธรรมจนแทบแยกไม่ออกว่าเป็นชาวไทใหญ่

นอกจากนี้ในบริเวณที่สูงตามไหล่เขายังเป็นชุมชนของชนกลุ่มน้อยที่เรียกกันว่า "ชาวเขา" ได้แก่ ชาวม้ง, เมี่ยน, ลัวะหรือลื้อ, ชมุ รวมถึงชาวคองแกหรือมาลี ที่อาศัยอยู่ในบริเวณพื้นที่ตำบลแม่ชะนิง อำเภอเวียงสา ผู้คนในจังหวัดน่านจึงมีภาษาชุดที่หลากหลายด้วยเช่นกัน แต่ส่วนใหญ่จะพูดภาษาไทยถิ่นเหนือ หรือคำเมืองสำเนียงน่าน

ชาวไทเขิน หรือ ชาวซิ่น

ชาวไทใหญ่ หรือ เย้า หรือ ไตโหลง

บทที่ 2
คุณค่าของประเพณี

6. ประเพณีจังหวัดน่าน

เมืองน่านในอดีตเป็นเมืองเล็ก ๆ ริมแม่น้ำน่าน ซึ่งงดงามด้วยสถาปัตยกรรมทางพุทธศาสนา ยังสะท้อนให้เห็นการผสมผสานทางศิลปวัฒนธรรม และความซื่อสัตย์ทั้งด้านการเมือง การปกครอง ศาสนา รวมทั้งวิถีชีวิตการดำเนินต่างๆ กับกรุงสุโขทัย ล้านนา พุกามและล้านช้าง โดยยังคงเอกลักษณ์ของความเป็นถิ่น เมืองน่านไม่ได้ได้อย่างสง่างาม

ประเพณีของจังหวัดน่าน ที่ถือปฏิบัติกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ยังคงมีให้เห็นในแต่ละหมู่บ้าน และท้องถิ่นต่างๆ ซึ่งการปฏิบัติในแต่ละท้องถิ่นนั้น อาจจะต้องแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ แต่ยังคงถือปฏิบัติสืบต่อกันมา ทำให้ประเพณีของจังหวัดน่านไม่สูญหายไปตามกาลเวลา ดังนี้

6.1 ประเพณีการสืบชะตาข้าว ประเพณีการสืบชะตาข้าวเป็นประเพณีของคนในท้องถิ่นที่สืบทอดกันมา ตามความเชื่อที่ว่า เพื่อให้พืชพันธุ์ธัญญาหารอุดมสมบูรณ์ การเพาะปลูกในฤดูต่อไปจะได้ผลผลิตดีเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับเกษตรกรอีกทางหนึ่ง รวมถึงให้ทุกคนได้ตระหนักถึงคุณค่าของอาชีพการเพาะปลูกข้าวซึ่งเป็นอาชีพดั้งเดิมของคนในท้องถิ่น จึงได้รับการสืบทอดกันมาจวบจนถึงปัจจุบัน

6.2 ประเพณีคานก้อยสลาก / งานแห่คว้านหรือคว้าน เป็นประเพณีที่มีมาตั้งแต่ครั้งพุทธกาลได้มีการปฏิบัติสืบต่อกันมา ประเพณีคานก้อยสลากจะปฏิบัติกันราวกลางเดือนตุลาคม หรือ ช่วงต้นเดือนพฤศจิกายนของทุกปี สำหรับชาวเหนือถือว่าเป็นประเพณีทำบุญกลางบ้าน ที่ยิ่งใหญ่และสำคัญเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น

ประเพณีการสืบชะตาข้าว

ประเพณีคานก้อยสลาก

ประเพณีชาวม้ง

บทที่ 3
ประเพณีชาวม้ง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับข้อมูลชาวม้งได้
2. นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับประเพณีชาวม้งได้
3. นักเรียนสรุปความรู้เกี่ยวกับประเพณีชาวม้งได้

2. ประเพณีของชาวม้ง

2.1 ประเพณีขึ้นปีใหม่ของชาวม้ง

2.1.1 ประเพณีขึ้นปีใหม่ของชาวม้ง

เป็นงานรื่นเริงของชาวม้งของทุกๆ ปี จะจัดขึ้นหลังจากได้เก็บเกี่ยวผลผลิตในรอบปีเรียบร้อยแล้ว และเป็นโอกาสฉลองถึงความสำเร็จในการเพาะปลูกของแต่ละปี ซึ่งจะต้องทำพิธีบูชาถึงผีฟ้า ผีป่า ผีบ้าน เพื่อให้ความคุ้มครองและดูแลความสุขสำราญตลอดทั้งปี รวมถึงผลผลิตที่ได้ในรอบปีด้วย ซึ่งแต่ละหมู่บ้านจะทำการฉลองกันอย่างพร้อมเพรียงกันหรือสัปดาห์และเวลาที่สะดวกของแต่ละหมู่บ้าน ซึ่งโดยมากจะอยู่ในช่วงเดือนธันวาคมของทุกปี ประเพณีฉลองปีใหม่ม้งนี้ชาวม้งเรียกว่า “ปเป็โจ้ว” อแปลตรงตัวได้ว่า “กินสามสิบ”

สืบเนื่องจากชาวม้งจะนับช่วงเวลาตามจันทรคติ โดยจะเริ่มต้นตั้งแต่ขึ้น 1 ค่ำ ไปจนถึง 30 ค่ำ (ซึ่งตามปฏิทินจันทรคติจะแบ่งออกเป็นข้างขึ้น 15 ค่ำและข้างแรม 15 ค่ำ) เมื่อครบ 30 ค่ำจึงนับเป็น 1 เดือน ดังนั้นในวันสุดท้าย (30 ค่ำ) ของเดือนสุดท้าย(เดือนที่ 12) ของปีจึงถือได้ว่าเป็นวันส่งท้ายปีเก่า ช่วงวันฉลองปีใหม่นี้ส่วนใหญ่จะตกอยู่ประมาณช่วงเดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนมกราคม ในวันดังกล่าวหัวหน้าครัวเรือนของบ้านจะประกอบพิธีกรรมทางศาสนา เพื่อความเป็นสิริมงคลของครัวเรือนถัดจากวันส่งท้ายปีเก่าไป 3 วัน คือวันขึ้น 1 ค่ำ 2 ค่ำ และ 3 ค่ำ ของเดือนหนึ่ง จัดเป็นวันฉลองปีใหม่อ่างเป็นทางการ ซึ่งทุกคนจะหยุดหน้าที่การงานทุกอย่างในช่วงวันดังกล่าวนี้ และจะมีการจัดการละเล่นต่างๆ ในงานขึ้นปีใหม่นี้ เช่น การละเล่นลูกข่าง การร้องเพลง

เทศกาลปีใหม่ม้ง ของตำบลปากกลาง อำเภอปัว จังหวัดน่าน

2.2 ประเพณีแต่งงาน

เมื่อฝ่ายชายและฝ่ายหญิงรู้จักกันและเกิดรักกัน ทั้ง 2 คนอยากใช้ชีวิตด้วยกัน ฝ่ายชายและฝ่ายหญิงจะกลับมาบ้านของตนเองและฝ่ายชายค่อยมาพาค่ายหญิงจากบ้านของฝ่ายหญิง โดยผ่านประตูผีบ้านของฝ่ายหญิง เพราะคนม้งถือและเป็นวัฒนธรรมของชนม้ง

หลังจากที่ฝ่ายชายและฝ่ายหญิงกลับมาถึงบ้านของฝ่ายชาย พ่อแม่ของฝ่ายชาย จะเอามาโก๋มาหมอบหรือห่อหุ้มห่อหุ้ม 3 รอบ เรียกว่า “หรือข้า” เป็นการต้อนรับคนทั้งสองเข้าบ้าน ซึ่งฝ่ายชายต้องแจ้งให้ญาติทางฝ่ายหญิงทราบภายใน 24 ชั่วโมง โดยจัดหาคน 2 คน เพื่อไปแจ้งข่าวให้พ่อแม่และญาติทางฝ่ายหญิงทราบว่าคนนั้นบุตรชายของเราได้พาคูบตรสาวของท่านมาเป็นลูกสะใภ้ของเราแล้ว ท่านไม่ต้องเป็นห่วงบุตรสาวโดยคนที่จะไปแจ้งข่าวนี้คนม้งเรียกว่า “แม็งเก็ง” หมายถึว่าพ่อแม่ทางฝ่ายหญิงต้องการจัดงานแต่งงาน สมัยก่อนคนม้งมักจะมีอยู่กับตัวกับก่อนสองถึง 3 เดือน หรืออาจจะเป็นปีแล้วค่อยมาจัดงานแต่ง แต่ปัจจุบันนี้สังคมเปลี่ยนไปตามยุคเทคโนโลยี ทำให้มีการจัดงานแต่งงานของคนม้งได้กำหนดจัดงานแต่งงานภายใน 3 วัน เป็นที่นิยมกันในปัจจุบัน

ชาวม้ง จะไม่เกี่ยวพราฮู หรือแต่งงานกับคนเผ่าหรือตระกูลเดียวกันเพราะถือเป็นพี่น้องกัน ชาวม้งนิยมแต่งงาน ในระหว่างอายุ 15-19 ปี เมื่อแต่งงานกันแล้วฝ่ายหญิงจะย้ายเข้ามาอยู่ในบ้านของฝ่ายชาย ซึ่งเป็นเป็นการเห็นสมาชิกในครอบครัวชายชาวม้งอาจมีภรรยาได้มากกว่าหนึ่งคน อยู่ร่วมกันในบ้านของฝ่ายชาย

ประเพณีแต่งงานม้ง

21

2. ประเพณีไทย แสดงให้เห็นถึงการดำรงชีวิตที่สอดคล้องประสานกับฤดูกาลและธรรมชาติอย่างชาญฉลาดของชาวนานับในแต่ละท้องถิ่น ทั้งแผ่นดินไทย และความผูกพันกับความเชื่อและ พุทธศาสนาเช่น

ภาคเหนือประเพณีบัวขลุ่ยแก้วของคนไตหรือชาวไทยใหญ่ที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ภาคอีสานประเพณีบุญบั้งไฟของชาวจังหวัดขอนแก่น

ภาคกลางประเพณีทำขวัญข้าวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ภาคใต้ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุของชาวจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นต้น

วัฒนธรรมประเพณีไทยของชาติล้วนเป็นส่วนหนึ่งของอารยธรรมของไทย เป็นสิ่งที่แสดงถึงแนวความคิด ความเชื่อ และสะท้อนให้เห็นถึงวิถีการดำเนินชีวิตความเป็นมาในอดีต ซึ่งมีความสำคัญพลสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. พระพุทธศาสนา และพราหมณ์รวมกันซึ่งกิจกรรมต่างๆ ที่ปฏิบัติสืบต่อกันมา นั้น มีอิทธิพลต่อขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ในด้านความเชื่อในเรื่องของความเป็นสิริมงคลแก่ชีวิต
2. เป็นเครื่องเตือนจิตใจ ให้รู้จักเป็นผู้มีความเสียสละ และความรักความสามัคคี ซึ่งจะเห็นได้จากงานบุญต่างๆ ที่ต้องใช้การร่วมมือ ร่วมแรงร่วมใจกันจึงจะประสบผลสำเร็จเช่น พิธีชนทรายเข้าวัด การก่อพระเจดีย์ทราย เป็นต้น
3. มารยาทไทย เป็นขนบธรรมเนียมประเพณีไทยอันเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญอย่างหนึ่ง ซึ่งแสดงถึงความอ่อนน้อมถ่อมตน และการมีสัมมาคารวะ
4. ขนบธรรมเนียมประเพณีไทยทำหน้าที่เป็นเครื่องกำหนดควบคุมพฤติกรรมให้คนไทยอยู่ในกรอบที่ดีงาม
5. ขนบธรรมเนียมประเพณี สามารถบ่งบอกถึงความเป็นมาของชาติ ถึงแม้ประเพณีจะแตกต่างกันในแต่ละท้องถิ่น แต่ก็แสดงถึงความสัมพันธ์อันดีหว เป็นชาติเดียวกัน

❦

22

3. คุณค่าของประเพณี

ประเพณีส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับความเชื่อและหลักศาสนาในศาสนาทำให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยในสังคมไทย

- 3.1 สร้างความสุข เพราะขนบธรรมเนียมประเพณี มีรากฐานจากความเชื่อในศาสนา การประพฤติปฏิบัติตามจึงช่วยนำความสุขความป็นสิริมงคลให้
- 3.2 สร้างความรักความสามัคคี จนทำเนียบประเพณีเป็นกุศโลบายให้คนรู้จักการเสียสละ เช่น งานบุญต่างๆ เกิดจากความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจกัน เช่น พิธีชนทรายเข้าวัด การก่อพระเจดีย์ทราย
- 3.3 ส่งเสริมการมีสัมมาคารวะ การแสดงออกตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทยสะท้อนถึงความอ่อนน้อมถ่อมตน อ่อนโยน ความมีมารยาทของคนไทย เช่น การร่อนน้ำทำบุญใหญ่
- 3.4 สร้างความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ ถึงแม้ขนบธรรมเนียมประเพณีไทยจะแตกต่างกันในแต่ละท้องถิ่น แต่เป็นการสะท้อนรากเหง้าของขนบธรรมเนียมประเพณีร่วมกัน
- 3.5 เป็นแบบแผนของพฤติกรรมที่ดีในการจัดระเบียบทางสังคม ทำให้คนอยู่ในกรอบจริยธรรม ศีลธรรมอันดีงาม

❦

บทที่ 4
ประเพณีชาวนม

23

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับชาวนมได้
2. นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับประเพณีชาวนมได้
3. นักเรียนสรุปความรู้เกี่ยวกับประเพณีชาวนมได้

❦

บทที่ 4
ประเพณีชาวนม

24

1. ข้อมูลชาวนม

1.1 ข้อมูลทั่วไป

นม แปลว่า "คน" เป็นคำที่ชาวนมใช้เรียกตัวเอง ในประเทศไทยชาวนมเข้ามาสานทอมสมควร อาศัยอยู่ในจังหวัดน่าน ชายแดนของจังหวัดเชียงรายและกระจัดกระจายอยู่ในจังหวัดภาคกลาง เช่น สุพรรณบุรี กาญจนบุรี และอุทัยธานี เป็นต้น ชาวนม แบ่งออกได้เป็นหลายกลุ่ม ตามลักษณะการใช้ภาษาและวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ที่ชาวนมใช้เรียกพวกกันเองแต่ต่างกลุ่มคือ "นม้อย" โดยจะใช้ลักษณะเฉพาะของกลุ่มนั้นๆ ค่อยๆ เช่น นม้อยปราง(ชาวนมจากหมู่บ้านที่อยู่เดิม) นม้อยคอก(ชาวนมจากเขตภูเข่า) นม้อยลือ (ชาวนมที่อยู่ในกลุ่มพวงสี่) ฯลฯ

ในจังหวัดน่าน มีชาวนมอาศัยอยู่ในเขต 6 อำเภอในจังหวัดน่าน คือ อำเภอเมืองน่าน อำเภอเวียงสา อำเภอท่าวังผา อำเภอทุ่งช้าง อำเภอสองแคว และกิ่งอำเภอภูเพียง มีจำนวน ๒๓ หมู่บ้าน มีประชากรประมาณ ๗,๖๐๐ คน แบ่งออกเป็นห้ากลุ่มย่อย ตามภาษา การแต่งกาย วัฒนธรรมและพิธีกรรม ได้แก่ ฮอก กะล็ก เม เภาว และลือ

❦

๕1

1.2 ภาษา จัดอยู่ในตระกูลย่อยออสโตร-เอเชียติก

1.3 ความเชื่อและพิธีกรรม ชาวถิ่นปไรต์ จะมีผีที่เรียกว่า “ปรีอง”ถิ่นมาลอส เรียกว่า “ฮอย” หรือ “ปรีอง”มีผีผีตระกูล ผีบรรพบุรุษ ผีเรือนผีประจำหมู่บ้าน ผีเจ้าที่ ผีไร่ บางหมู่บ้านมีการผสมผสานทางศาสนาพุทธเข้ามาด้วยส่วนพิธีกรรมที่เชื่อถือ เช่น พิธีกรรมเกี่ยวกับวงจรชีวิตและการศึกษาพยาบาล คือ การแข่งขันเรือ การทำขวัญเด็กเกิดใหม่ พิธีจัดงานศพ การทำผี (แปงปี,แปงผี) เพื่อให้หายจากการเจ็บไข้ได้ป่วย พิธีกรรมเกี่ยวกับการปลูกข้าว จะมีการสร้างตุงหรือศาลอิมในการเตรียม พื้นที่ทำไม่มีการแข่งขันในทุกๆระยะของการปลูกข้าว

สำหรับชาวถิ่นมาลอสจะมีการทำ “โฮตหลวง ” เป็นงานใหญ่ประจำปีในช่วงที่ต้นข้าวเริ่มเติบโตออกใบอ่อนสวยงาม ประมาณเดือนกันยายน-ตุลาคม เพื่อบูชาขวัญข้าว ชาวถิ่นปไรต์จะมีการ “กินตอกแมง” คล้ายโฮตหลวง แต่ทำระยะเวลากัน ซึ่งจะจัดในเวลาที่เหมาะสมทุกอย่างไม่ว่าแล้วข้าวต้นจะมีเครื่องราง ที่เรียกว่า “เลว” หรือ “ตะเลว” ทำด้วยไม้ไผ่สานเป็นรูปร่างคล้ายดาว เป็นเครื่องรางแสดงถึงชื่อห้ามบางอย่างในบริเวณนั้น และเป็นเครื่องป้องกันผี มีทั้งที่ในบ้านเรือน ในหมู่บ้าน ไม่ไผ่สาน นอกจากนั้นในสังคมชาวถิ่นยังมีการกำหนด “วันกรรม”เป็นวันที่หยุดพักจากการทำงานหนัก แต่ละตระกูลจะถือกำหนดต่างกันไป โดยจะหยุดกิจกรรมในวัน และในครัวเรือนบางอย่าง เพื่ออยู่กรรม และยังมีการทำทวนกรรมประจำหมู่บ้านด้วย ส่วนพิธีกรรมเนื่องในวันสำคัญอื่นๆ เช่นงานทอดกฐิน ผ้าป่า งานสงกรานต์ เป็นต้น ซึ่งผสมผสานเอาตามแบบอย่างชาวพุทธ แต่ก็จะมีพิธีกรรมที่จำเพาะตามความเชื่อดั้งเดิม

๕๒

๕2

2. ประเพณีของชาวจีน (ฮั่ว)

2.1 ประเพณีการกินโฮต(ตีพิ)

ชาวลีแฉ่งจังหวัดน่านมีเครื่องดนตรีประจำเป็นเครื่องดนตรีที่ทำจากไม้ไม่กลุ่มปรีอ เรียกว่าเครื่องดนตรีของชาวจีนว่า “เประห์” และกลุ่มมิล เรียกว่า “ปี่” หรือที่คนเมืองเรียกว่า “พิ” เครื่องดนตรีทั้งสองชนิดนี้ทำจากไม้ไม่เหมือนกัน แต่มีรูปร่างลักษณะ วิธีการเล่น ตลอดจนโอกาสในการเล่นที่แตกต่างกันออกไป

“พิ” หรือในภาษาฮั่ว เรียกว่า “ปี่อี่” เป็นเครื่องดนตรีของชาวลีแฉ่งมิล ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ให้จังหวะ เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินในพิธีโฮตหลวง “พิ” ทำขึ้นจากไม้ไผ่ชนิดหนึ่ง เรียกว่า “ไม้เฮียง” พิธีจัดเป็นเครื่องดนตรีพิเศษของชาวลีแฉ่ง และประเพณีโฮตของ หมู่บ้านสภาค ต.สภาค อ.ปัว จ.น่าน ได้จัดขึ้นในทุกๆปี

ประเพณีการกินโฮต(ตีพิ)

๕๓

บทที่ 6
ประเพณีชาวมiền (ฮ่า)

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับชาวมiền (ฮ่า) ได้
2. นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับประเพณีของชาวมiền (ฮ่า) ได้
3. นักเรียนสรุปความรู้เกี่ยวกับประเพณีของชาวมiền (ฮ่า) ได้

๕๓

บทที่ 6
ประเพณีชาวมiền (ฮ่า)

1. ของชาวมiền (ฮ่า)

1.1 ข้อมูลทั่วไป

ชาวมiềnอาศัยอยู่ในพื้นที่ 5 อำเภอของจังหวัดน่าน ได้แก่ อำเภอเมืองน่าน อำเภอเวียงสา อำเภอปัว อำเภอท่าวังผาและอำเภอสองแคว มีจำนวน ๒๖หมู่บ้าน มีประชากรประมาณ ๑๒,๐๐๐ คน ชาวมiềnในจังหวัดน่านเป็นพวกฮู่เมี่ยน ใช้คำแต่งหนังสือ การแต่งกายมีลักษณะเด่น แสดงถึงความสามารถในการปีนผาหลายปีนประเภทต่าง ๆ ที่ประณีต จัดวางรูปแบบสวยงาม ผู้หญิงเมี่ยนทุกคนได้รับการสอนให้ปีนผาตั้งแต่วัยเด็ก

1.2 ภาษา จัดอยู่ในตระกูลจีน -ทิเบต สาขาหน่ว -ฮ่า ส่วนภาษาพูดจะพัฒนามาจากกลุ่มภาษาหนึ่งของชาวม้งน ภาษาฮ่าปัจจุบันแบ่งเป็นภาษาถิ่นย่อย 3 ภาษา คือ ภาษาเมี่ยน ภาษาปุ่น และภาษาลิกจา ชาวมiềnจะมีแต่ภาษาพูดไม่มีภาษาเขียน จึงได้นำภาษาเขียนของภาษาถิ่นมาใช้

๕๔

บทที่ 5
ประเพณีชาวมอญ (สัวะ)

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับชาวมอญ (สัวะ) ได้
2. นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับประเพณีของชาวมอญ (สัวะ) ได้
3. นักเรียนสรุปความรู้อันเกี่ยวกับประเพณีของชาวมอญ (สัวะ) ได้

บทที่ 5
ประเพณีชาวมอญ (สัวะ)

1. ชาวมอญ (สัวะ)

1.1 ข้อมูลทั่วไป

ชาวมอญ (สัวะ) ตั้งถิ่นฐานดั้งเดิมอยู่ในจังหวัดน่านของไทย และบริเวณชายแดนแขวง
 ตามรัฐของประเทศลาว ชื่อ "มอญ" เป็นชื่อที่ทางราชการตั้งให้ (บางครั้งเรียก "ชาวมอญ")
 แต่ชนกลุ่มนี้จะเรียกตนเองว่า "สัวะ" หรือ "สัวะ" โดยแบ่งออกตามความแตกต่าง
 ของภาษาได้ 2 กลุ่มใหญ่ คือ ถิ่นโปรต และถิ่นมอญ ชาวมอญเป็นชนเผ่าที่มีจำนวนมาก
 ที่สุดในจังหวัดน่าน

ในจังหวัดน่าน มีชาวมอญอาศัยอยู่ในเขตสิบอำเภอของจังหวัดน่านได้แก่ อำเภอ
 เมืองน่าน อำเภอเวียงสา อำเภอปัว อำเภอเชียงกลาง อำเภอทุ่งช้าง อำเภอแม่จริม
 อำเภอสันติสุข อำเภอปอเกือ อำเภอสองแคว และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ มีจำนวน
 ๑๔๑ หมู่บ้าน มีประชากรประมาณ ๓๙,๕๐๐ คน เป็นชนกลุ่มน้อยที่มีประชากรมาก
 ที่สุดของจังหวัดน่าน แบ่งออกเป็นสองกลุ่มได้แก่ สัวะมอญ และสัวะโปรต

บทที่ 7
ประเพณีชาวมลาบรี (คองเหลือง)

1. ชาวมลาบรี (คองเหลือง)

1.1 ข้อมูลทั่วไป

ชาวมลาบรี ชนเผ่าคองเหลืองชื่อเรียกของชนเผ่าว่า "มลาบรี" มี
 ความหมายว่า "คนป่า" สำหรับคำว่า "คองเหลือง" นั้นเป็นชื่อเรียกของชาวมลาบรีคนไทย
 ทางภาคเหนือ ที่ได้เรียกชนกลุ่มนี้ เนื่องจาก ชนกลุ่มนี้มีพฤติกรรมร่อนเร่ และหากแหล่ง
 อาหารโดยการล่าสัตว์และเก็บพืชผักผลไม้ตามป่าต่าง ๆ ในป่าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า
 1.2 ที่อยู่อาศัย ที่พักหรือบ้านที่สร้างเป็นเสิงสูงชันในคอง สำหรับเป็นที่อยู่
 อาศัยในระหว่างหาอาหาร เมื่อแหล่งที่อยู่อาศัยนั้นไม่เพียงพอ ก็จะย้ายไปอยู่ที่อื่น
 เพื่อหาอาหารต่อไป และเป็นความบังเอิญที่ว่าชาวมลาบรีในแถบนี้เคยพบชนกลุ่มนี้ตั้งแต่
 เริ่มสร้างที่อยู่และเสิงคอง เมื่อในคองเปลี่ยนสีเป็นสีเหลือง ก็จะย้ายหนีไป ประกอบกับ
 ลักษณะนิสัยของเขาคองได้พบกับคนไทยหรือคนเผ่าอื่นที่ไม่รู้จักกัน ก็อพยพหลบหนีกันที่
 จึงถูกเรียกว่า "คองเหลือง"

การย้ายที่อยู่มักจะย้ายหลังจากหาอาหารในบริเวณนั้นไม่เพียงพอแล้วกับจำนวนสมาชิก
 ในปัจจุบันจะพบว่ามีส่วนใหญ่อพยพแล้วชนกลุ่มนี้จะอพยพตามลักษณะภูมิประเทศที่อุดม
 สมบูรณ์ โดยจะอาศัยอยู่ในแต่ละพื้นที่ เป็นเวลา 5-10 วัน แล้วก็ย้ายไปอยู่ที่อื่นเพื่อหา
 30 ตารางกิโลเมตร ในด้านความเป็นอยู่ของชนเผ่ามลาบรี ซึ่งมีความเป็นอยู่แบบร่อนเร่
 ยังไม่รู้จักการรวมตัวกันอยู่ในรูปของหมู่บ้าน แต่จะอยู่รวมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ และอพยพ
 เคลื่อนย้ายไปเพื่อหาแหล่งอาหารในป่า ดังนั้นชนกลุ่มนี้จะสร้างที่พักอาศัยในลักษณะเพื่อ
 เป็นที่พักชั่วคราวเท่านั้น มีลักษณะเป็นเสิง เพราะสร้างง่าย ที่พักอาศัยจะสร้างจากไม้ไผ่
 ลักษณะจะสูงชันคอง ใบหญ้าหรือไม้ชนิดอื่นๆที่มีใบใหญ่เพื่อที่จะมุงเป็นหลังคาได้

บทที่ 7
ประเพณีชาวมลาบรี (คองเหลือง)

ในจังหวัดน่าน มีชาวมลาบรีอาศัยอยู่ในเขตสามอำเภอของจังหวัดน่าน คือ
 อำเภอเวียงสา อำเภอบ้านหลวง และอำเภอเมือง มีประชากรประมาณ ๑๕๐ คน
 ชาวมลาบรี ไม่มีชุดเสื้อผ้าประจำเผ่าของตนเอง โดยปกติชาวมลาบรีใช้ผ้าขาวม้า
 ปกปิดในลำตัวเท่านั้น ส่วนผู้หญิงจะมุงผ้าขึ้น และสวมเสื้อคอกลมที่ได้มาจากที่อื่น
 1.3 ภาษา จัดอยู่ในตระกูลขอมอญ-เขมร ของกลุ่มภาษาออสโตรเอเชียติก

ที่อยู่อาศัยของชาวมลาบรี (คองเหลือง)

แบบทดสอบก่อนเรียน

 2

Q: 10. การละเล่นใดที่นิยมเล่นในช่วงประเพณีปีใหม่ม้ง

A: 4. ตีลูกข่าง

คำตอบถูกต้องค่ะ

NEXT QUESTION

 1

แบบทดสอบก่อนเรียน

Q: 2. ประชากรส่วนใหญ่ของจังหวัดน่านเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ใด

1. ชาวไทยวนหรือคนเมือง

2. ชาวไทพวนหรือลาวพวน

3. ชาวไทใหญ่หรือเงี้ยว

4. ชาวไทลื้อ(ไทลื้อ, ไทยอง)

แบบทดสอบก่อนเรียน

27

สิ้นสุดแบบทดสอบ

Your ratio is 67%.

เก่งมากค่ะ

Do you wanna play it again?

YES
NO

13

←

กิจกรรมท้ายบทที่ 1
ข้อมูลจังหวัดน่าน

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามดังต่อไปนี้

1. "จิตรกรรมวัดภูมินทร์" แสดงภาพจิตรกรรมที่แสดงถึงวิถีชีวิตชาวน่านในด้านใดบ้าง
2. ไน้อตติ เมืองน่านอยู่ในภายใต้อาณาจักรใด
3. จังหวัดน่าน ตั้งอยู่ทางภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย มีอำเภอที่ติดชายแดนอยู่ ๕ อำเภอ ได้แก่ชื่ออะไรบ้าง
4. ทิวเหนือของจังหวัดน่าน ติดต่อกับแขวงใด
5. จังหวัดน่าน แบ่งการปกครองออกเป็นกี่อำเภอ
6. ประชากรส่วนใหญ่ของจังหวัดน่านเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ใด
7. ประเพณีใดเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับเกษตรกร
8. ประเพณีตานก๋วยสลากปฏิบัติกันในเดือนใด
9. เกลือสินแฉวี มีอยู่ในอำเภอใดบ้างจังหวัดน่าน
10. ภูมินิรุกฎาโตของจังหวัดน่าน ที่แสดงเอกลักษณ์ของชาวไทลื้อ

คุณค่าของประเพณี

4. การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและประเพณีไทย

การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยให้ดำรงอยู่สืบไปจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากคนไทยทุกคน ซึ่งมีหลายวิธีการด้วยกัน ดังนี้

4.1 การรวบรวมข้อมูลวัฒนธรรมต่างๆ ทั้ง จากคนในท้องถิ่น และเอกสารที่ได้มีการบันทึกไว้ เพื่อนำมาศึกษาวิจัยให้เข้าใจถึงแก่นแท้ เอกลักษณ์ และคุณประโยชน์ของวัฒนธรรมนั้นๆ ซึ่งจะช่วยให้คนรุ่นใหม่เกิดการยอมรับและนำไปปรับใช้กับชีวิตยุคปัจจุบันได้

4.2 ส่งเสริมให้เห็นคุณค่าของประเพณีไทย โดยเฉพาะประเพณีในท้องถิ่น ให้คนในท้องถิ่นตระหนักถึงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ซึ่งจะก่อให้เกิดความภูมิใจและสามารถปรับตัวเข้ากับความเป็นอยู่เปลี่ยนแปลงจากวัฒนธรรมอื่นๆ ที่เข้ามาได้

4.3 การรณรงค์เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกความรับผิดชอบในการอนุรักษ์วัฒนธรรมให้กับคนไทยทุกคน เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมว่าเป็นเรื่องที่ทุกคนต้องรับผิดชอบร่วมกัน รวมทั้งภาคเอกชนต้องร่วมกันในการส่งเสริมสนับสนุนประสานงานการบริการความรู้ วิชาการและทุนทรัพย์สำหรับจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมให้กับชุมชน

4.4 ส่งเสริมให้ใช้ศิลปวัฒนธรรมเป็นสื่อกลาง ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกัน ซึ่งวัฒนธรรมภายในประเทศ ระหว่างท้องถิ่นต่างๆ และระหว่างประเทศ

4.5 ปลูกฝังทัศนคติว่าทุกคนมีหน้าที่เสริมสร้าง พัฒนา และการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรมที่เป็นสมบัติของชาติให้ทุกคนเกิดความเข้าใจว่าสิ่งเหล่านี้มีผลโดยตรงต่อความเป็นอยู่ของทุกคน

4.6 สร้างศูนย์กลางในเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานทางด้านวัฒนธรรม ด้วยระบบเครือข่ายสารสนเทศ เช่น เว็บไซต์เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้ง่าย สะดวกรวดเร็ว และสามารถปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตได้ง่าย อย่างไรก็ตามสิ่งที่สื่อมวลชนควรนิเทศในการส่งเสริมและสนับสนุนงานด้านวัฒนธรรมมากยิ่งขึ้นด้วย

กิจกรรมท้ายบทที่ 2
คุณค่าของประเพณี

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามดังต่อไปนี้

1. ประเพณี หมายถึง
2. จงบอกความสำคัญของประเพณีไทย
3. ในฐานะที่เราเป็นนักเรียนจะช่วยอนุรักษ์ประเพณีไทยได้อย่างไร
4. ประเพณีของไทยให้ความสำคัญในเรื่องใดบ้าง
5. ประเพณีของไทยที่มีมาแต่อดีตให้คุณค่าทางจิตใจในเรื่องใดบ้าง

กิจกรรมท้ายบทที่ 3
ประเพณีชาวม้ง

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามดังต่อไปนี้

1. ชาวม้ง แบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม ได้แก่กลุ่มใดบ้าง
2. ภาษาที่ชาวม้งใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน คือภาษาใด
3. ลักษณะบ้านเรือนของชาวม้ง เป็นอย่างไร
4. การแต่งกายของชาวม้งต่างแตกต่างกับชาวม้งชาวหรือไม่ อย่างไร
5. ประเพณีปีใหม่ของม้ง เรียกว่าชื่ออะไร
6. การละเล่นที่นิยมเล่นในช่วงประเพณีปีใหม่ของม้ง
7. ประเพณีปีใหม่ของม้ง จัดในช่วงเดือนใด
8. ก่อนการแต่งงาน ฝ่ายชายจะต้องปฏิบัติตนอย่างไรเป็นสิ่งแรก
9. ชาวม้งนิยมแต่งงาน ตอนอายุเท่าใด
10. จุดประสงค์ในการจัดประเพณีปีใหม่ของม้ง คืออะไร
11. ประเพณีปีใหม่ของม้ง ช่วยสร้างขวัญและกำลังใจและให้คุณค่าทางจิตใจแก่ชาวม้งในเรื่องใดบ้าง
12. จุดประสงค์ในการจัดงานแต่งงานของชาวม้ง เป็นการให้เกียรติแก่ครอบครัวฝ่ายหญิง นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด

ประเพณีชาวม้ง

กิจกรรมท้ายบทที่ 4
ประเพณีชาวขมุ

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมคำหรือข้อความลงในช่องว่าง

- ขมุ แปลว่า _____
- ภาษาที่ชาวขมุใช้ อยู่ในกลุ่มภาษา _____
- การเรียกชื่อหมู่บ้านของชาวขมุ มักจะตั้งตาม _____
- การสะเคาะเคราะห์ของชาวขมุ เมื่อไม่มีคนเจ็บป่วยหรือโรครบาศ ทุก ๆ 3 ปี จะมีการ _____ เช่นดีเมือง ทำพิธีเช่นมีไฟ เวลาปลูกข้าว
- ประเพณีสะเคาะเคราะห์ มีการอยู่กรรมซึ่งมีกำหนด _____ เดือน
- ชาวขมุเป็นผู้ที่เคร่งครัดต่อประเพณีและพิธีกรรมความเชื่อเรื่องผีเป็นอย่างมาก ชาวขมุนับถือผี _____ มีพิธีเช่นไหว้ด้วย _____
- เวลาที่เลี้ยงผีจะมีการตัดไม้ไฟ หรือ _____ ไว้เป็นเครื่องหมายด้วย
- พิธีเลี้ยงผีที่สำคัญคือ _____
- ประเพณีสะเคาะเคราะห์ของชาวขมุ ช่วยสร้างขวัญและกำลังใจ และให้คนต่างทางจิตใจ ในเรื่อง _____
- ประเพณีการนับถือผี ชาวขมุได้ทำการทำพิธีเลี้ยงผีต่างๆ เพื่อ _____

ประเพณีชาวถิ่น
(ลัวะ)

กิจกรรมท้ายบทที่ 5
ประเพณีชาวถิ่น (ลัวะ)

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

- ชาวถิ่น (ลัวะ) เป็นชนกลุ่มน้อยที่มีประชากรมากที่สุดของจังหวัดน่าน แบ่งออกเป็น _____
- กลุ่ม ไตแม่ _____
- ภาษาชาวถิ่น (ลัวะ) จัดอยู่ในตระกูลย่อยของตระกูลภาษาย่อยไตแม่ _____
- ชาวถิ่นมาลือได้ทำ "โฮต หลวง" เป็นงานใหญ่ประจำปี เพื่อบูชาสิ่งศักดิ์ _____
- ชาวลัวะในจังหวัดน่านมีเครื่องดนตรีประจำเผ่าเป็นเครื่องดนตรีที่ทำจากไม้ไผ่ เรียกว่าอะไร _____
- ประเพณีการกินสุโหลด(ตีตี) ของชาวลัวะ จัดขึ้นเป็นวลาทั้งหมดกี่วัน _____
- ประเพณีการกินสุโหลด(ตีตี) ของชาวลัวะ จัดขึ้นในช่วงใด _____
- ประเพณีกินดอกแคง เรียกอีกอย่างว่าประเพณีใด _____
- พิธีดอกแคง หมายถึงการที่เอาดอกไม้สีแดงกว่านหรือข้าวดอกสีแดงคือดอกอะไร _____
- จุดประสงค์ในการจัดประเพณีกินสุโหลด (ตีตี) คืออะไร _____
- ประเพณีกินดอกแคง ช่วยสร้างขวัญและกำลังใจ และให้คนต่างทางจิตใจชาวลัวะในเรื่องใดบ้าง _____

ประเพณีชาวเมี่ยน
(เย้า)

๓๓

15.) วัน **กรรมเขียนเขียน** (กิ่ง เขียน เขียน) เป็นวันกรรมที่สอนให้รักภาษา โดยทำเครื่องเล่นที่มีรูปร่างคล้ายธงและทำให้เป็นรูปคล้ายเหรียญเงินเหรียญทอง เพื่อให้เจ้าป่าช่วยดูแลพืชผลต่างๆ ไปได้

16.) วัน**กรรมข้าวตั้งท้อง** (กิ่ง ู้ ไร่ ไร่) เป็นวันที่ต้องอยู่กรรม เพื่อให้ข้าวตั้งท้องออกรวงตามปกติไม่ล้ม

17.) วัน **กรรมเขียน รีม** (กิ่ง เขียน รีม) เป็นวันที่ต้องอยู่กรรม เพื่อให้บรรดาวิญญาณที่รบกวน รวมทั้งวิญญาณที่ถูกขังโดยเวทมนตร์ได้ออกมาท่องเที่ยวอย่างอิสระ เป็นวิญญาณที่เป็นใหญ่ในรอบปี

18.) วัน**กรรม เมียนปุ๋ยบัวะ** (กิ่ง เมียน บัวะ บัวะ) เป็นวันกรรมที่มีวัตถุประสงค์เพื่อนำรูปเทพสามดาว ซึ่งถูกเก็บไว้อย่างมิดชิดออกมาสัมผัส ซึ่งเมียนกล่าวว่าเป็น การเปิดหูเปิดตาเทพสามดาว

19.) พิธี**เจีย ชุ่น ย่าง** เป็นวันกรรมสำหรับการเปลี่ยนฤดูกาลส่งผู้ดูแลนาง นางผู้บ้านกล่าวหาว่า พิธีมีขึ้นเพื่อให้ฝนตกลงมา ทำความเสียหายนแก่ต้นพืช ระหว่างที่เก็บเกี่ยวเสียหาย

ในบางวันกรรมนั้น ชาวเมียนจะจุดธูปไปไว้ที่ประตูช้าน้ำและ ในวันนั้นจะใส่ชุดเมียน หรือ ถักไม้ใส่ที่ควงที่จะชวนให้กลับบ้าน เพราะชาวเมียนมีความเชื่อว่า เพื่อให้วิญญาณบรรพบุรุษได้ปกป้องคุ้มครองลูกหลาน

กิจกรรมท้ายบทที่ 6
ประเพณีชาวเมียน (เม้า)

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมคำหรือข้อความลงในช่องว่าง

1. ชาวเมียนในจังหวัดน่านเป็นพวก _____ เพราะใช้ถ้ำและต้นศิระ
2. การแต่งกายมีลักษณะเด่น แสดงถึงความสามารถในการ _____
3. ภาษาเมียน (เม้า) ปัจจุบันแบ่งเป็นภาษาถิ่นย่อย 3 ภาษา คือ _____
4. วันฉลองปีใหม่จึงเริ่มพร้อมกันกับชาวจีน คือวัน _____
5. สิ่งที่ชาวเมียนต้องเตรียมก่อนวันปีใหม่ ได้แก่ _____
6. ในวันขึ้นปีใหม่ของชาวเมียน จะมีชื่อห้าม ไม่ทำใ้ _____ เพราะเชื่อว่า _____
7. ในวันขึ้นปีใหม่ ของชาวเมียน จะมีชื่อห้ามคือ ไม่ฆ่าสัตว์ เพราะเชื่อว่า _____
8. ประเพณีอยู่กรรม แปลเป็นภาษาไทยว่า _____
9. จุดประสงค์ที่สำคัญของการจัดงาน ประเพณีขึ้นปีใหม่ ของชาวเมียน คือ _____
10. ประเพณีการอยู่กรรมของชาวเมียน เป็นที่สืบเชื้อสายปฏิบัติสืบต่อกันมา เพื่อ _____

กิจกรรมท้ายบทที่ 7
ประเพณีชาวมลาบรี (คองเหลียง)

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามดังต่อไปนี้

1. ชาว"มลาบรี" มีความหมายอย่างไร
2. ที่ตั้งหรือบ้านของชาวมลาบรี จะมุ่งหลังคาด้วยสิ่งใด
3. เพราะเหตุใดชาวมลาบรี จึงอพยพย้ายที่อยู่บ่อย
4. ประเพณีการแต่งงานของชาวมลาบรี มีชื่อห้ามอะไรบ้าง
5. เพราะเหตุใดประเพณีแต่งงานของชาวมลาบรี เป็นประเพณีที่เรียบง่าย ไม่ยุ่งยาก
6. ชาวมลาบรี มีความเชื่อเกี่ยวกับการเรียกขวัญอย่างไร
7. ชาวมลาบรี จะทำการเรียกขวัญ เมื่อเกิดเหตุการณ์ใด
8. เพราะเหตุใด ปัจจุบันมีการรักษาโดยการใช้อาสน์ไพรน้อยลง
9. ประเพณีการแต่งงานของชาวมลาบรี ให้ชื่อคดียอะไร
10. ประเพณีการเรียกขวัญของชาวมลาบรี ช่วยสร้างขวัญและกำลังใจในเรื่องใดบ้าง

แบบทดสอบหลังเรียน

เรื่อง ประเพณีพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คำชี้แจง แบบทดสอบนี้เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย จำนวน 40 ข้อคะแนนเต็ม 40 คะแนน ให้นักเรียนทำทุกข้อ มีเวลาทำแบบทดสอบชุดนี้ 30 นาที

เริ่มทำแบบทดสอบ

แบบทดสอบหลังเรียน

Q: 2. ประชากรส่วนใหญ่ของจังหวัดน่านเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ใด

1. ชาวไทยวนหรือคนเมือง

2. ชาวไทพวนหรือลาวพวน

3. ชาวไทใหญ่หรือเย้า

4. ชาวไทลื้อ(ไทลื้อ, ไทยอง)

แบบทดสอบหลังเรียน

Q: 14. ขมุ แปลว่า อะไร

A: 2. คน

คำตอบถูกต้องค่ะ

NEXT QUESTION

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวบัณฑิตา พงษ์ขันธุ์
วัน เดือน ปีเกิด	20 มิถุนายน 2533
สถานที่เกิด	อำเภอเชียงกลาง จังหวัดน่าน
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรี ครุศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนวรรณคร จังหวัดน่าน
ตำแหน่ง	ครู

